

DIRVA

THE FIELD

Nr. 37
Rugsėjo-Sep. 15, 1955
Cleveland, Ohio

Anglijos naminės bėdos

VISUR STINGA DARBININKŲ. — ANGLIJŲ KASYKLOMS NET 17,000. — EKONOMINIS GERBŪVIS EINA Į PABAIGĄ. — VYRIAUSYBĖS PRIEMONĖS GERBŪVIO LAIKOTARPI PRATĖSTI.

(Mūsų Anglijos bendradarbio)

Kai važiuoji Londono požeminiais traukiniais, tuojau krenta į akį skelbimas, jog geležinkeliai ieško tarnautojų. Siūlomos aukščiausios algos ir patraukliai vaizduojamos darbo sąlygos. Be perdėjimo galima teigti, kad kiekvienos didesnės krautuvės durų irgi iškabinti darbo jėgos paieškojimais. O ką jau bekalbėti apie pramonę? Joje darbo jėgos stoka trunka jau ilgus mėnesius.

Šią vasarą anglai turėjo nepaprastai gražų orą, bet per pačius karščius spaudoje ir visuomenėje buvo gyvai diskutuojamas anglies stokos klausimas. Jeigu anglis ir aliejus nebūtų įvežami iš užsienio, anglams tektų laukti, kad žiemą reikės butuose gerokai šalti. Tačiau anglies importas yra brangus dalykas. Ršyium su tuo keliama klausimas, ar nebūtų teisingiau padidinti gamybą. Bet tatai įmanoma tik tai tuo atveju, jeigu iš užsienio būtų atgabenta darbo jėgos. Nurodoma, kad Belgija, kurios brangi anglis įvežama į Angliją, savo gamybą palaiko tikta svetimų darbininkų pagalba. 38% visų kasyklų darbininkų ten yra svetimšaliai.

Prieš trejus metus taip pat britai pamėgino atsigabenti kasyklų darbininkų iš Italijos, tačiau tas bandymas liūdnei pasibaigė. Kasyklų darbininkai Yorkshire atsisakė dirbti drauge su svetimšaliais. Už brangius pinigų atsivežtieji ir apmokytieji italų darbininkai turėjo būti grąžinti atgal, be to, bendrovės turėjo jiems išmokėti kompensacijas. Kai dabar anglies stoka priverstė padidinti importą, vėl buvo kilusi mintis pakartoti nepavykusįjį eksperimentą. Bet reakcija iš darbininkų pusės buvo aiškiai neigiamą: jie ir ateityje nusistatę nedirbti kartu su svetimšaliais. Savaime kaip motyvas nurodomas kalbos nemokėjimas, bet esmėje priežastis yra kita, būtent, konkurencijos baimė. Yra pastebėta, kad italų darbininkų darbingumas ir našumas yra aukštesni, o reikalavimai mažesni.

Statistika rodo, kad jau dabar britų anglies kasyklose stingsa 17,000 darbininkų, o iki metų pabaigos tas nedateklus tikrai paaugs iki 20,000. Britų darbininkai siūlo, kad būtų padidinti atlyginimai, nors ir šiaip anglies kasyklų darbininkai priskaitomi prie geriausiai apmokamų. Darbininkai sako, kad jeigu būsią pakelti atlyginimai, tai ne tik tai bus sustabdytas darbininkų bėgimas iš anglies kasyklų, bet dargi iš kitų profesijų atsirasia naujų darbininkų. Tiesa, šiuo metu anglies kasyklose dirba jau 10,300 svetimšalių. Didžiąją dalį sudaro Didž. Britanijoje po karo pasilikę lenkai ir kiti atbėgėliai iš rytų Europos, bet pasiliko ir 850 italų. Tai likutis iš bandymo, nepavykusio prieš 3 metus.

Šiaip gi Didžiojoje Britanijoje priskaitoma 36,000 svetimų darbininkų, bet jie dirba kitokiose srityse, ne anglies kasyklose. Darbininkų stokos klausimą kiek

sumažina naujai atvykstantieji žmonės iš britų Commonwealth šalių. Skaičiuojama, kad kasmet į britų salas atkeliauja mažiau keli tūkstančiai juodukų iš Karibų salų, kur viešpatauja nuolatinė bedarbė.

Britų miestų gatvėse matyti nuostabiai daug juodaodžių. Ar tatau kada nesukels tokių pat problemų, kaip Amerikoje?

Palyginus gausinga darbininkų srovė be perstoimo teka iš Airijos laisvosios valstybės. Ši šalis duoda britams ne tik tai didelių rašytojus ir poetus, bet ir darbininkus, tarnaites ir savanorius kariuomenei. Nors savaimė Airių respublika išstojo iš Commonwealtho, bet britai airius ir toliau traktuoja kaip savus žmones, o ne kaip svetimšalius. Jie gali laisvai apsigyventi Didžiojoje Britanijoje ir čia dirbti.

Darbininkų stoka iš dalies yra aukštos ūkinės konjunktyūros padarinys. Vienas British Broadcasting Corporation kalbėtojas neseniai palygino esamą ekonominę būklę su gražaus oro periodu. Nors visi džiaugiasi gražiu oru, bet kartu kiekvienas jaučia, kad taip ilgai trukti negali. Būtu neteisinga pranašauti, kad nepaprastai gera konjunktyūra netrukus gali pradėti silpnėti. Ekonomistai išvedžioja, kad dabartinė būklė dar gali ilgesnį laiką užtrukti. Tačiau ima reikštis kai kurie neigiami padariniai, būtent, per paskutiniuosius mėnesius pablogėjo britų užsienio prekybos, o kartu ir mokamasis balansas. Tiesiogiai tatau atsiliepę anglų svarui, kurio patvarumas pinigų rinkoje gerokai pašlijo. Iš centralinio piniginio rezervo š. m. liepos mėnesį reikėjo paimti 136 milijonus dolerių, o rugpjūčio mėnesį deficitas vis dar siekė 87 mil. dolerių. Šiuo metu rezervas siekia 2.457 milijonų dolerių, o kai konservatoriai 1951 m. spalio mėnesį atėjo valdžion, rezervų fondą sudarė beveik 3 milijardai.

Galima įsivaizduoti, kad opozicija turi nebologą ginklą prieš (Perkelta į 8 psl.)

Atstovų Rūmų narys — Joe Holt, respublikonas iš Californijos, daugelį amerikiečių grąžino į normalų galvojimo kelią, kada grįžęs iš Rusijos papasakojo, kaip su juo elgėsi komunistai, atkišę revolverius. Jis taip pat priminė, kad negavo leidimo įvažiuoti į Pabaltijo kraštus.

Rusai šypsosi ir Adenaueriui...

Vakarų Vokietijos ministeris pirmininkas, lydimas užsienių reikalų ministerio Brentano ir gausių palydovų-specialistų įvairiems klausimams, veda derybas Maskvoje. Pasaulio politikai, ypač vakariečiai, dideliu dėmesiu seka tas derybas. Ir ne todėl, kad dabartinė Vakarų Vokietija būtų galingas partneris vienoje ar kitoje sąjungoje, bet kad ji gali būti ne tik galingas, bet ir nulemiantis ateityje.

Maskva Vakarų Vokietijos politikus, ypač tą patį Adenauerį, yra daug kartų iškeikusi, išvadynusi vokiečių tautos smaugėją ir hitlerinės politikos tęsėją, dabar jam šypsosi. Šypsosi ne tik iškilmingiausiai sutikdama Maskvos aerodrome, bet ir kiekvieną kartą, kada tik laikraštiniams leidžiamas derybininkus fotografuoti. Bet iš užkulisų laikraštiniškai stengiasi kai ką tikresnio pagauti ir pranešti, kaip iš tikrųjų derybos vyksta. Esą, rusai ir ten stengiasi vokiečiams šypsotis, bet ta šypsena dažniais momentais esanti labai pikta. Ypač, kada vokiečiai kietai reikalauja grąžinti paskutiniojo karo belaisvius.

Numatoma, kad derybos baigsis šios savaitės viduryje. Kada rašomos šios eilutės, dar nieko konkretaus derybose nepasiekta. Viena jau aiškėja, kad Vakarų Vokietijos vyriausybei vargu pasiseks išgauti didesnį kiekį belaisvių. Vokiečių teigimu ten tebelaikoma apie 100,000 karo belaisvių. Rusai, ministerio pirmininko Nikolaj Bulganino lūpomis vokiečiams atsakė, kad tesą tik 9626 belaisviai, ir tie patys visokie karo nusikaltėliai, teismų nuteisti už prasikaltimus ir dabar atliekų bausmes.

PASKUTINIS TERMINAS

Nuo nacių režimo nukentėjusiems — kalėjusiems koncentracijos stovyklose ir kalėjimuose, paskutinis terminas savo pretenzijoms įteikti yra š. m. spalio mėn. 1 d.

Šis terminas yra taikomas visiems tiems, kurie gyvena už Vokietijos sienų.

Mūsų turimomis žiniomis dar yra asmenų, kurie savo pretenzijų Vokietijos vyriausybei nėra pareiškę. Iki spalio mėn. 1 d. tai gali dar atlikti.

Rusų pagrindinis tikslas vokiečius išjungti iš Atlanto Sąjungos ir vokiečių kariuomenės neduoti NATO armijai. To tikslo siekiant rusai turi eiti aplinkiniais keliais, nes tiesioginiai šiame klausime ji nieko negali laimėti — jau anksčiau buvo įvairios priemonės bandytos, bet jos buvo be vaisių. Dabar jie turi vokiečiams vieną viliojantį pažadą — Vokietija bus sujungta, bet jūs liekat neutralūs. Tai viliojant meškere, bet pranešėjų teigimu, ir čia vokiečiai kietai siekia, bet ne kaina, kuri vėliau pačius vokiečius vėl gali pasmaugti.

Švedai neramūs

Švedijoje vis didėja susirūpinimas dėl paskutiniuoju metu pastebėto špiunožo iš nežinomos tautybės povandeninių laivų pusės. Ligšiol pastebėti penki atsitikimai, kai povandeniniai laivai vykdė špiunožą švedų teritoriniuose vandenyse. Bent dviem atvejais negali būti jokio abejojimo dėl informacijų tikrumo, nes povandeninius laivus matė asmenys, kurie toje srityje yra ypatingai prityrę.

Paskutinį kartą povandeninis laivas buvo pastebėtas dvi mylios nuo švedijos kranto, nors

SKAITYTOJAI ATEINA Į TALKĄ

Dirvos sukakties proga mūsų skaitytojai ateina mums į talką. Štai pirmieji, kurie atsiliepė į mūsų kvietimus.

Pirmoji iš jų yra J. Prižintytė-Vilčinskienė, Clevelande mirusio prof. J. Vilčinsko našlė. Ji kas mėnesį Dirvai atneša \$1.00. Tokia esanti jos valia, nors ji gyvena labai kukliai ir pačiai pinigai reikalingi. Ji ir sukautuvinė \$5.00 auką Dirvai įteikė dar prieš mūsų kvietimų išsiuntinėjimą.

Antrasis į mūsų kvietimą atsiliepė senas Dirvos bičiulis clevelandietis Albertas Sumakeris su \$9.00. Jis kasmet Dirvą pamemia. Štai jo prenumeratoro kortelėje, nuo 1951 metų įrašyta \$12.00 aukų.

Toliau, iš eilės, į mūsų kvietimus atsiliepė: D. Jankauskas, Cleveland \$1.00 V. Gruzdis, Killbuck 1.00 P. Itomlenskis, Cleveland 1.00 K. Demikis, New Britain 5.00 A. Silvestravičius, Cleveland 5.00 A. Juozaitis, Cleveland 7.00 St. Nasvytis, Cleveland 3.00 Wm. B. Frank, Yakima 2.00 B. Vaicaitienė, Newark 2.00

Visiems aukotojams reiškiamė padėką.

VILTIES NAMAI

Vilties Draugijos namų reikalamas atsiuntė aukas:

Alfonzas Pimpė, Chicago 5.00 Vytautas Stugis, Cleveland 2.00 Sihanouk partija laimėjo visus parlamento vietas — 91. Tuo ypač džiaugiasi vakariečiai.

Suėjo lygiai 525 metai nuo Vytauto Didžiojo sumanymo karūnoti Lietuvos karaliumi. Pirmoji karūnacijos data buvo numatyta 1430 metais rugsėjo mėn. 8 d. Ją lenkai sutrukdė. Antroji data buvo aptariama su Jogaila, bet spalio mėn. 27 d. Vytautas Didysis mirė ir karūnacijos nebesulaukė.

švedų teritorinių vandenų zona siekia 4 mylias. Ne be įdummo tenka pastebėti, kad povandeninio laivo periskopas pasirodė vandens paviršiuje tuo metu, kai buvo sukamas filmas, kuris turėjo vaizduoti karo laivyno gyvenimą. Režisierius, pamatęs periskopą, pradėjo netikėto savo akims, prileisdamas hallucinaciją.

Nežinomi ir nepageidaujami svečiai pasirinko momentą, kada šis yra būdingas jų siekiamiesiems tikslams. Didžioji švedų laivyno dalis tuo metu paprastai vykdo manevrus, kurie vyksta arba šiaurės jūroje, arba Baltijos jūros pietinėje dalyje. Tuo tarpu povandeniniai laivai buvo pastebėti Baltijos jūros šiaurinėje dalyje. Labiausia susijaudinimo sukėlė povandeninis laivas ties Farosundu, t. y. Gotlando salos šiauriniame iškišulyje, kuris laikomas svarbiu kariniu punktu. Kaip sykis ten vyksta pakrančių baterijų pratiminiai šaudymai, todėl povandeninis laivas galėjo lengvai nustatyti, kur yra įrengtos baterijos.

Ligšioliniai tyrinėjimai nustatė, kad švedų teritoriniuose vandenyse pasirodė povandeniniai laivai priklausantys tai kategorijai, kuri yra tipinga Baltijos jūrai. Tai maži laivai, kurių vakarų valstybės Baltijos jūroje visai nenaudoja. Kadangi pačios švedijos povandeniniai laivai tuo metu tikrai nebuvo šiaurėje, antra vertus, nėra jokio pagrindo prileisti, kad interesą šnipinėti turėtų kaimyninė Danija, tai be-

lieka prielaida, jog laivai priklauso vienai iš dviejų Baltijos pakrančių valstybių, būtent Sovietų Sąjungai arba Lenkijai. Švedai yra įsitikinę, kad jokiū būdu negalima prileisti, esą laivai būtų atsiradę atsitiktinai arba nuklydę nuo normalaus kelio.

Idomu pastebėti, kad Sovietų Sąjungos pasiuntinybė Stockholme pati pasiskubino paskelbti, jog laivai nepriklausą Maskvai. Tačiau vyriausybė esanti nusištačiusi imtis oficialinių ryšių nežinomų laivų priklausomybei išaiškinti. Šiuo gi tarpu krašto apsaugos ministerija davė įsakymą savo laivams sustiprinti pajūrio sienos sargybą.

Po Sovietų Sąjungos dabar švedija turi Baltijos jūroje stipriausią karo laivyną.

Į Prancūzijos Maroką paskirtas naujas gubernatorius — gen. De Latour.

VISAM PASAULY

• Iš Rytinės Vokietijos šią savaitę į Vakarinį Berlyną pabėgo rekordinis vokiečių skaičius — 1600.

• Komunistinė Kinija pagaliau paleido visus žinomus suėmimo laikytus amerikiečius. Po to jų spauda pradėjo rašyti, kad dabar esąs geras laikas kinams su amerikiečiams aptarti kitus rūpimus klausimus.

• Argentinoje neramumai vis nesiliauja. Esą susektas naujas sąmokslas, kurį organizavę 5 aukšti karininkai.

• Churchillis, kalbėdamas apie Vokietijos suvienijimo reikalus pasakė, kad dėl dabartinės padėties labai kalti amerikiečiai. Esą, Berlyną jis siūlės užimti vakariečiams, bet amerikiečiai tai daryti nepanorėję.

• Anglijos princesė Margareta esą jau užmiršusi savo simpatijas kapitonui Towsendui ir apie vedybas visai negalvojanti.

• Prancūzijos vyriausybė pasiekė susitarimo su nušalintu iš pareigų Mahammed Ben Youssef. Esą tuo būsią kaip ir išspręsta Maroko krizė. Tuo tarpu iš kitų šaltinių žinios sako, kad arabai neurimsią, kol negaus visiškos nepriklausomybės.

• Combodijoje, vienoj iš trijų Indokinijos valstybių, įvykusi rinkimuose, antikomunistinė buvusio karaliaus Norodom Sihanouk partija laimėjo visus parlamento vietas — 91. Tuo ypač džiaugiasi vakariečiai.

Daina išvedė i žmones

("Dirvos" šventės svečio dainininko Povilo Stogio išeiviški keliai)

Povilas Stogis gal būtų nuskenkęs išeiviskoj nežinioj, jeigu ne daina, jeigu ne lietuviškos dainos gaivintojai, savo laiku didelę išeivijos dalį išgelbėję lietuviškumui.

Gimęs apie Kuršenus, mokėsis kurį laiką Marijampolėje, vėliau Telsiuose (dar caro laikais), jaunas vaikas pateko į Ameriką, kažkur užkampin, kur mažoj darbovietėj buvo tik pustūzinis tokių pat kaip ir jis jaunų lietuvių. Vienintelė pramoga darbo protarpiais ten buvo tik smuklė, kuriai netrukus pradėjo ir savaitinės algos nebeužtekti iki savaitės galo... Bet čia pasipalniojo žmogus (B. Vargšas), kuris paskatino užsimti kuo kitu. Pradėjo pamokyti dainuoti. Daina patraukė ir išvedė iš smuklės. P. Stogis pasirodė turįs balsą, vertą ir kitiems paklausti. Po kiek laiko tas jo balsas jau buvo vienas iš tų, kurie skambėjo Miko Petrausko "Birutėj", anais laikais suorganizuotose "Fausto" operos ištraukose (P. Stogis dainavo Mefisto), kitose M. Petrausko operetėse, o vėliau pas St. Šimkų "Išeiviuose", "Čigonuose" ir t.t.

Daina P. Stogį ištraukė iš tolimo užkampio į Chicago, nuyedė ir pas žymesnius dainavimų mokytojus, kaip Herman de Vries ir net garsusis italų bari-tonas Tito Rufo.

P. Stogio sąlygos neleido savo laiku, tai yra, tinkamame amžiuje, visiškai atsidėti dainavimui. Tačiau, kurios gal būtų išvedusios ir į pačius placiuosius to meno vandenis. Bet visgi jis spėjo pasiekti tiek, kad dainavimas tapo jo antrinė ar kaikuriu metu ir pagrindinė profesija. Įvairiose grupėse koncertuodamas jis turėjo progos apkeliauti visą Ameriką, jau nebe vien lietuvių, o daugiau amerikiečių publikai dainuodamas.

P. Stogis, matyt, nėra iš tų, kurie savo gyvenimo pagrindine ambicija laiko garsėti dainininko vardu. Jis moka dainuoti, mėgsta dainuoti ir dainuoja, nes tai miela sau ir kitiems, bet nesistengė, kad būtinai visi jį girdėtų ir visi apie jį, kaip dainininką kalbėtų.

Jis iškūrė visiškai artimoje mūsų žinomojo bičiulio J. Bačiūno gražioje kaimynystėje, So-dus, Mich., apie 15 minučių kelio pėsčiam nuo Tabor Farmos. Čia turi gražią sodybą, ne kasdienišku užsimojimu įrengtus namus ir juose — muzikos mokyklą (pianas, dainavimas). Su mokiniais ir ypač su apylinkės bendruomenės simfonijos orkestru ir chorą dalyvauja vietos bendruomenės rengiamuose koncertuose, kurių programose atliekami plataus užsimojimo kūriniai, pavyzdžiui, net Haendello "Messia".

Sakytum, P. Stogis mums, lietuviams, kaip ir... "paskendęs varpas". Bet ne visai. Visų pirma, jis vistiek skamba, tiesa, dabar jau daugiau kitiems, ne mums. Bet skamba. Kitiems skamba gal todėl, kad mes, lietuviai, neįsivaizduojame savų turimųjų varpų. Bet, štai, lietuviško laikraščio, skambančio išeivijai per 40 metų, sukakties dieną tas varpas ir lietuviams suskambės. Su juo skambės ne tik dainos, bet ir spalvinga, varginga, tačiau šviesiomis prošvaisėmis išmarginta mūsų išeivijos praeitis šiame krašte. Šia prasme Povilo Stogio dalyvavimas "Dirvos" sukautuviniame koncerte ypač reikšmingas.

(Skaityk 6 psl.)

DIRVA

Lithuanian Weekly, published by American Lithuanian Press & Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telephone: Henderson 1-6344. Issued in Cleveland every Thursday. Editor: Balys Gaidžiūnas. Entered as Second-Class matter December 6th, 1915, at Cleveland under the act of March 3, 1879. Subscription per year in advance: In the United States — \$5.00 in Canada — \$5.50, elsewhere — \$6.50. Single copy — 10 cents.

Lietuviškas savaitraštis, leidžiamas VILTIES, Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo D-jos (Inkorp. ne pelnui), 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. Telefonas: Henderson 1-6344. Išleina Clevelande kas ketvirtadienį. Redaktorius: Balys Gaidžiūnas. Įregistruota kaip antros klasės siunta 1915 m. gruodžio 6 d., Clevelande pagal 1879 m. kovo 2 d. įstatymą. Prenumerata metams iš anksto Jungt. Amerikos Valstybėse \$5.00 Kanadoje — \$5.50, kitur — \$6.50. Atsk. Nr. kaina 10 centų.

Šia savaitę...

Balys Gaidžiūnas

Dažnai nugirstame priekaištą, kad lietuviai per daug pradėjo vaikytis materialinių turtų. Ar tas priekaištas teisingas ar ne, sunku atsakyti. Manau, kad yra visokių: kaip ir su nedideliais kovojančių, taip ir pinigų vakeriais skaičiuojančių...

Tą priekaištą dažniausiai paleidžia mūsų kultūrininkai, kada lentynose guli neperkamos mūsų rašytojų knygos, kada dailininkai nesuranda mecenatų savo kūriniams, kada į rengiamų koncertų, minėjimų ir kitokių kultūrinių parengimų sales susirenka vis mažiau dalyvių.

Niekas negali tiksliai pasakyti, kiek dabar Amerikoje lietuvių valdo milijonų. Jų susidarytų tikrai nemažai. Ir jų skaičius, su kiekviena praėjusia savaitę, tikrai auga.

Kad lietuvis turtėja, darosi savistovesnis, mažiau priklauso mas nuo kitų — reikia tik džiaugtis. Bet tik reikia, kad lygiagrečiai, su materialinių turtų gausėjimu, gausėtų ir dvasiniai turtai. Priešingai, gali atsitikti, kad kiekvienas naujai gautas doleris žmogų gali vis labiau spausiti prie pilkosios žemės, vis labiau uždaryti prie mechanizuotų patogumų, vis labiau tildinti nuo mūsų bendrųjų reikalų, įsipareigojimų ir dvasinio kilimo aukštyn.

Būtų idealu (o to reikia siekti), kad su kiekvienu naujai priaugtu doleriu, mums prieaugtų ir dvasiniai turtai. Kitaip, gali atsitikti taip, kaip atsitiko su daugeliu amerikiečių, kurie turtais augant liko dvasiniai tie patys buvę dvasiniai neturtėliai, kokie pasiekė šį kraštą iš įvairių Europos ir Pietų Amerikos kraštų prieš daugelį metų.

Patys amerikiečiai šiandien labai susirūpinę, kad Amerikos materialinis gerbūvis nepaprastai kyla, kai tuo tarpu pats žmogus dvasiniai pasilieka vietoje arba daro labai mažą pažangą.

Reikia ir lietuviams apie tai pamastyti. Bet ne su priekaištais kitiems, o su sąžinės apyskaita sau patiems. Sąžiningai turėkim, bet rūpestingai didinkim ir savo dvasinius turtus. O

jei taip gyvensim, nesiskųs laikraščiai, knygų leidėjai ir rašytojai, dailininkai.

Tikrai nustebau perskaitęs "Darbininko" pastabas, kad "Knygų Lentyna" — mūsų bibliografinė apvalga, esąs kaip ir prabangos reikalas. Taigi, jei "Knygų Lentyna" ir sustos, tai jokios skriaudos ir nebus.

Tokios pastabos, iš ko jau ko, bet ne iš "Darbininko" redakcijos buvo galima tikėtis. Negi "Darbininko" redaktoriams — žinomiems kultūrininkams, dar reikėtų aiškinti, kam tokie bibliografiniai leidiniai reikalingi.

ATEIK DIRVAI Į TALKĄ

Dirva šiais metais švenčia 40 metų sukaktį. Sukakties atžymėjimui nori sutelkti 400 naujų skaitytojų. Tik 10 skaitytojų kiekvieniems Dirvos ėjimo metams.

Mes kviečiame visus Dirvos bičiulius, skaitytojus ir taktininkus, mums pagelbėti ir 400 naujų skaitytojų talką įvykdyti. Visi juk turime pažįstamų ir draugų, kurie Dirvos dar neskaityti. Padėkim jiems Dirvą užsisakyti.

Talkos metu į visus kraštus Dirva metams kaštuoja \$5.00. Taip pat visiems skaitytojams nemokamai duodama suakutvinė dovana — didelė knyga "Lietuva tironų pančiuose".

Yeager FOR BRAKES
WHEEL ALIGNING on all cars
BY EXPERTS WHO REALLY KNOW HOW
Raybestos
TIME PAYMENTS
"SPECIALISTS SINCE 1920"
6615 CARNEGIE
PHONE HE. 2-2455

Patar! kaimynui
prenumeruoti
DIRVA!

BALSUOK UŽ
George Zimmerman
CANDIDATE FOR
JUDGE
OF THE MUNICIPAL COURT

TURI PUKIAUSIĄ PASIRUOSIMĄ GERAI
ATLIKTI TEISĖJO PAREIGAS
Išrinkit **GEORGE ZIMMERMAN** teisėju
RINKIMAI ANTRADIENI,
SPALIO MĖN. 8 D., 1955

6 metų darbo pradžia sausio mėn. 4 d., 1956 m.

KAS ir KUR

• Juozas J. Bačiūnas su ponia, Dr. S. Biežis su ponia ir A. S. Trečiokas su ponia išvyko ilgesnei kelionei į Europą. Atgal sugrįš tik spalio mėn. pabaigoje.

• Vytautas Jonaitis, Dirvos bičiulis iš Venecuelos, persikėlė gyventi į Kanadą, Toronto.

• Laikraštininkas Vyt. Alseika rugsėjo mėn. 7 d., laivą "Ile de France", išplaukė į Vokietiją. Dirbs VLIKo informacijos tarnyboje.

• Gediminui ir Kęstučiui Švelniam, Dirvos redakcijos vardu yra atėjus labai svarbus laiškas. Žinantieji jų adresus malonėkit pranešti Dirvai.

• Vincas Rastenis ilgesnį laiką viešėjo Tabor Farmoje. Iš ten buvo nuvykęs į Chicago, kur tarėsi su Tautinės Sąjungos vadovybe ir suinteresuotiems padarė platesnį pranešimą.

• Čiurlionytė-Douvan, ilgesnį laiką keliaujanti po Europos kraštus, visiems Dirvos skaitytojams, ypač clevelandiečiams, geriausius sveikinimus siunčia iš Romos.

• Jonas Statkus paieško Juozo ar Izidoriaus Augaičių, buv. Vokietijoje. Žinios iš namų. Atsiliepti prašau: 205 Heytesbury Rd., Subiaco, W. A. Australia.

• Meldutis Laupinaitis Dirvos redakcijai atsiuntė "Genocido Sovietica", kuris jo buvo išleistas Antrajam Kongresui prieš komunizmą paminėti. Kongresas įvyko Rio de Janeiro mieste.

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos RRepublic 7-7868
Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.
VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiadi. ir sekmadi. ofisas uždarytas.
Šeštadi. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE

Dr. Antanas Rudokas, O. D.
4455 S. California Ave.
Chicago 32, Ill.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus.
Saukite — YA. 7-7381
Pirmia: vakarais 6 iki 9, šeštadi.
10 ryto iki 4, trečiadi. ir sekmadi.
tik susitarus.

Tel. ofis'o ARmitage 6-0161
Tel. buto GRaceland 2-9203
Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Nervest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.
VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmadi.,
antradi., ketvirtadi., penktadi.,
10 ryto — 1 p. p. trečiadieniai,
12-4 p. p. šeštadieniai.

ATKREIPKITE DĖMESĮ

Tokių plokštelių (gramafonams) albumose dar nėra buvę:
V. Januškaitės 15 dainų \$8.00
P. Bičienės 8 dainų \$5.50
P. Radzevičiūtės 6 dainų \$3.50
S. Liepos 8 dainų \$5.50
Kalv. Matekaitienės 8 d. \$6.00
Švedo-Marijošiaus 14 dainų \$8.50
Čikagos Vyrų Choro 12 d. \$8.00
Čiurlionio Ansamblio 15 d. \$10.00
A. Kuprevičiaus piano 9 (Čiurlionio) kūrinių 5.00
Katalogų ir kitų informacijų reikalaukite, juos siunčiame į visus kraštus. O vaikams vežimėliai reto gražumo (gauti iš Europos), kainos nuo \$47.00.

Be to rasite dar šias prekes:
RASOMAS mašinėlės visok. raid. nuo 67 dol. Foto aparatus Leica. Retina nuo 45 dol. Laikrodžius šveicariškus nuo 18 dol. Gramafonus įvairių rūšių nuo 9 dol. Šias ir kitas čia neišvardintas plokšteles gausite pas J. Karvelį, 3322 So. Halsted St., Chicago Ill., tel. YA 7-0677.

Laiške redakcijai M. Laupinaitis rašo:

"Kongrese buvo priimtos rezoliucijos, kad būtų nutraukti visi diplomatiniai ir prekybiniai ryšiai su S. Rusija, tol kol nebus išlaisvinti visi pavergti kraštai, žinoma, jų tarpe ir Lietuva su visu Pabaltijumi.

Didelė padėka tenka pareikšti Lietuvos Konsului ponui Al. Polišaiciui, kuris mano darbą padarė ir tuo prisidėjo prie sekmingesnės kovos už laisvę ir jos idealo įvykdymus. Padėrai ponas Lietuvos Respublikos Konsulas Al. Polišaitis jau kelintą kartą prisideda prie mano dirbamo darbo kovai prieš komunizmą savo pinigine parama bei patarimais".

• Smuikininkė Elena Kuprevičiūtė ištiekė už dr. V. Bergo, kilusio iš Marijampolės ir dabar dirbančio New Yorke.

• Lietuvių enciklopedijos šeštasis tomas jau atspausintas ir tuoj bus pradėtas siuntinėti prenumeratoriams. Redakcija dabar skubiai rengia septintąjį tomą.

NEW YORK

VAJUS VARGE ESANTIEMS SELPTI

Kiekvienų metų rudenį New Yorko lietuviai ateina į pagalbą savo tautiečiams, likusiems Europoje grumtis su benamio žmogaus dalia. Iš gaunamų žinių apie tremtinius galime spręsti, kad jų padėtis nei kiek nepagerėjo, kai kuriais atvejais ji pasidaro dar sunkesnė, nes numatyta emigracija vyksta labai lėtai, ir iki šiol naujuoju imigracijos įstatymu pasinaudojo tik maža lietuvių dalis. Todėl BALFui tenka ir toliau rūpintis pagalbos teikimu, kad jų vargą nors daliai sumažintų. Daromos pastangos, kad kiekviena lietuvių kolonija prastų pinigines rinklėvas ir iš jų gautomis aukomis galėtų šalpos darbą tęsti.

New Yorko lietuviai jau pradėjo veikti. Neseniai BALFo centro patalpose tuo reikalu įvyko organizacijų atstovų ir atskirų asmenų gausus susirinkimas, kuriame buvo nutarta organizuoti piniginių vajų. Tam reikalui sudarytas 25 asmenų Vajaus Komitetas ir išrinkta Vajaus Valdyba: Valdybos Pirmininkas — kun. Antanas Račkauskas, vicepirmininkas — Antanas Revontas, išdininkas — inž. Pranas Kunigėlis, sekretorė — J. J. Janulevičienė, parengimų vadovas — dr. Antanas Skėrys, propagandos vadovas — Antanas Sodaitis ir narys Jonas Avižienis iš Jersey City.

Vajus bus vykdomas vieną mėnesį — nuo spalio 15 d. iki lapkričio 15 d. Rinkliava bus pravedama asmeniškais vokais ir aukų lapais. Aukotojų patogumui atskirose miesto dalyse veiks aukų rinkimo punktai.

Tikimasi, kad New Yorko kolonijos lietuviai bus dosnūs šiais metais, kaip ir anksčiau, ir suaukos varge esantiems savo tautiečiams nemažiau dešimties tūkstančių dolerių.

Vajaus Komiteto adresas: Rev. Antanas Račkauskas, 105 Grand Street, Brooklyn 11, New York; Tel. EVergreen 7-1422.

D O W D
FOR A DEAL
ON AN
OLDSMOBILE
2900 MAYFIELD

SPORTAS

VEDA ALGIRDAS BIELSKUS

LENGOVJI ATLETIKA 5-SIOSE ŽAIDYNESE

Jauniai pasitempė

Jeigu vyrų lengvojoje atletikoje matėsi nustumimo žymių, tai jaunių klasėje, atvirkščiai, buvo galima konstatuoti aiškia pažangą. Daugelyje rungčių jaunieji prilygo vyrų pasekmėms, kartais jas net ir pralenkdami. Jaunių gretose matėsi visa eilė gerus duomenis turinčių lengvatelių, kurie, jei neapsileis, neabejotinai užgarantuos mūsų lengvosios atletikos ateitį. Iš 9 jaunių klasėje įvykdytų rungčių buvo pasiekta 5 nauji žaidynių rekordai, iš kurių 3 yra kartu ir naujos geriausios tremties pasekmės. Be to 1 rekordas buvo pakartotas. Tačiau, iš kitos pusės, jaunių klasė taipogi negalėjo pasigirti dalyvių gausumu, nors čia vaizdas ir buvo žymiai geresnis negu vyrų klasėje. Visados gausus jauniaus Chicago Perkūno klubas galėjo paimti pavyzdį iš savo mergaičių ir išstatyti mažiausia dvigubą dalyvių skaičių. Taipogi gausų prieauglio būrį turinčiam Chicago LSK Gintarui linkėtina parodyti sekantį kartą daugiau negu 1 dalyvį, o Toronto LSK Vyties treneriui A. Kerniui patartina savo neilnius sugebėjimus ir patyrimą perduoti keleriopai gausesniai jaunimo būriui. Clevelando žaibui linkėtina atsikratyti vienos ligos, tai užsiregistravusių dalyvių neatvykimo į startą iš anksto apie tai nepranašus. Tokių pajėgių žaibo lengvatelių, kaip J. Kudoko ar R. Valaičio neatvykimas į varžybas yra visapusiškai nepateisinamas.

Iš sprinterių išskirtinas M. Motiejūnas (LSK Žaibas), laimėjęs 100 m bėgimą ir šuolį į tolį. Šis gražiai nuaukęs jaunuojis, stropiau padirbėjęs tikrai gali pasiekti neeilinių pasekmių. Atkaklus pastarojo konkurentas Pr. Sakalauskas (LSK Perkūnas), 200 m bėgime pasiekė netik naują žaidynių rekordą, bet ir geriausią tremties pasekmę, nuotolį prabėgęs per 24.2 sek. Senoji pasekmė — 24.5 sek. Priklaušė A. Bučianskui, pasiekta 1953 m.

Iš kitų sprinterių pažymėtini gerą pažangą padarę žaibiečiai J. Zorska ir G. Bartkus; pastarasis yra daugiau linkęs vidutiniams nuotoliams. Ilgesniuose nuotoliuose, be jau anksčiau minėto talentingojo M. Vyganto (LSK Gintaras), laimėjusio 1000 m bėgimą jauniam ir 800 m bei 1500 m bėgimus vyrams, yra dar iškeltinas 16-metis K. Valaitis, kuris, deja, dėl nepakankamai rūpestingo pasiruošimo žaidynėms, į jį dėtų vilčių nepateisino.

Labai gerą įspūdį padarė mūsų rekordisto Alg. Kerniaus mokinyš šuolininkas, V. Laurinavičius (Toronto LSK Vytis) stipriai pagerinęs žaidynių rekordą šuolyje į aukštį ir neblogai pasirodęs šuolyje į tolį. Dar pažymėtinas yra visapusiškai G. Morkūnas (Perkūnas) ir ypačingai, daugiakovininko privolumas turįs 15-metis A. Modestavičius (LSK Žaibas).

Tačiau, be abejonės, jaunių klasę apvainikavo J. Paukštelis (Perkūnas) pasiekdamas net 2 geriausias tremties pasekmes, būtent, rutulio (12 lbs.) stūmimą — 44' 7" (13.59 m) ir disko (jaunių) metimą — 125' 2" (38.15 m). Senoji pasekmė rutulio stūmimu buvo 43' 8" (13.31 m) ir priklausė Alg. Kijauskui (Žaibas), pasiekta 1953 m. Clevelande; senoji pasekmė disko metime buvo 121, 1/2" (36.92 m) pasiekta pačio J. Paukštelio 1954 m. Chicagoje. Šalia mėtymų, J. Paukštelis praktikuoja ir sprintus bei šuolį į tolį. J. Paukštelis daro įspūdį tikrai rimtai dirbančio ir drausmingo lengvatleto. Atsižvelgiant į jo jauną amžių (gimęs 1939 m.), reikia tikėtis,

kad jis savo pasiektas pasekmes dar daug kartų pagerins.

Klubiniai jaunių klasėje neįvykusi persvara vyravo LSK Žaibas, surinkęs 26 taškus, palikdamas LSK Perkūną su 20 taškų 2-je vietoje. Toliau sekė LSK Vytis 4 t. ir LSK Gintaras 3 t. Žaibui 6 taškų persvarą nulėmė 4x100 m estafetė, kurioje Perkūnas visai nedalyvavo. (B. d.)

BENDRUOMENĖS VALDYBOS ADRESAI

Bendruomenės Valdybai reikia rašyti šiais adresais:

Pirmininkas St. Barzdukas, 7509 Lawnview Ave., Cleveland 3, Ohio.

Vicepirmininkas Dr. Alg. Nasvytis, 1380 Ansel Rd., Cleveland 6, Ohio.

Sekretorius K. Augulis, 7517 Myron Ave., Cleveland 3, Ohio.

Išdininkas J. Staniškis, 7513 Lawnview Ave., Cleveland 3, Ohio.

Narys švietimui Ig. Malėnas, 1333 E. 84 St., Cleveland 3, Ohio.

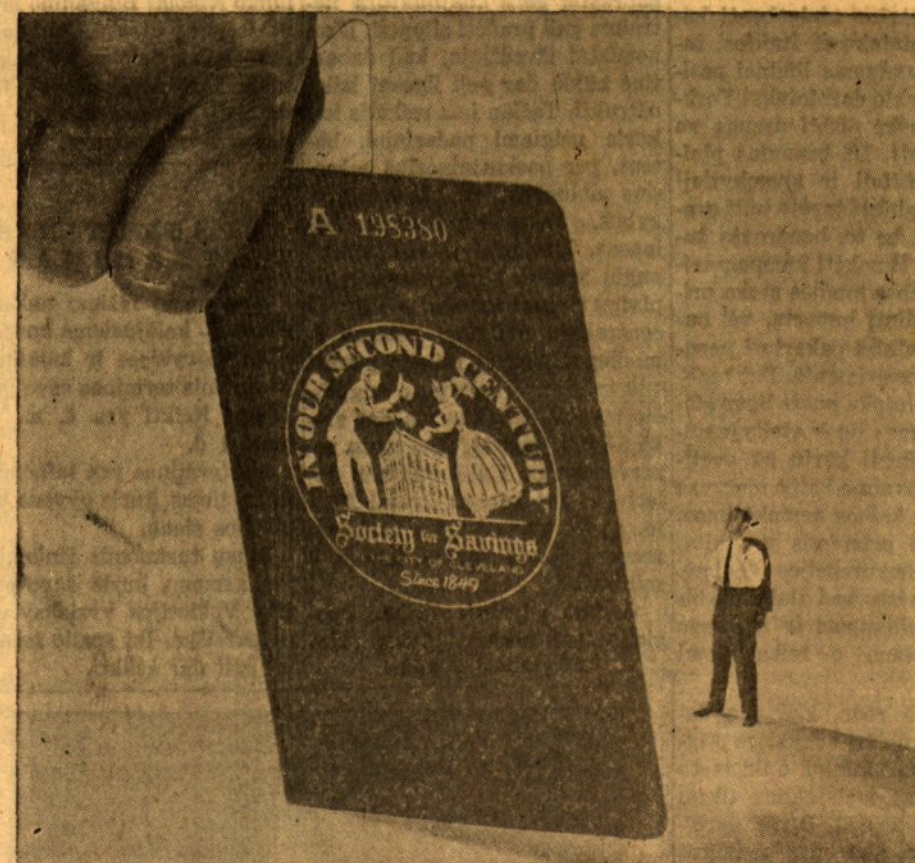
Narys kultūros reikalams Alf. Mikulskis, 10400 Brighton Rd., Bratenahl - Cleveland 8, Ohio.

Narys kult. informacijai J. Stempuzis, 1203 E. 74 St., Cleveland 3, Ohio.

IŠTIKUS GAISRO NELAIMEI

Kada jūsų namai arba raudondai tampa sunaikinti arba sugadinti ugnies, kreipkitės į P. J. KERŠIS, dėl apkaivavimo, ko visada reikalauja apdraudus kompanijos pirm, ne už išmoka už nuostolius.

P. J. KERŠIS
609 Society for Saving Bld.
Telef.: MAin 1-1773.
Rezidencija: PENINSULA 2521

Pasiziūrėkit į savo finansinę pažangą
... ir savo ateitį!

Ten jie yra — juodu ant balto — taupymo knygutėse tūkstančiai Society taupytojų. Jie yra asmenys, kurie reguliariai atideda dalį savo algos sutauptoms Society banke.

Ir nesvarbu kiek jūs uždirbat, svarbiausia, kas ateina, reikia, būtent, ką jūs sutaupt! Tai yra jūsų dalis — ir, jeigu yra Society taupymo sąskaita, ją galima panaudoti kada tik reikia.

Jeigu jūsų finansinė pažanga nėra tokia, kokios jūs norėtumėt, mes kviečiame jus aplankyti vieną iš mūsų patogių skyrių... pradėti taupymo sąskaitą... ir pradėti savo finansinę apdraudą reguliariai taupant Society banke.

Society for Savings
IN THE CITY OF CLEVELAND
Founded 1849

MEMBER FEDERAL DEPOSIT INSURANCE CORPORATION

Ar mes save pažįstame?

Ką sako psichologijos mokslas

B. PETKONAS, Vokietija

Psichologijos klausimais šiandien dažnai kalbama. Sakoma, tai įdomus mokslas. Ir turbūt todėl, kad tai mokslas, kuris dar iš vaiko amžiaus neišsiritęs. Juk savo laiku buvo ir astronomija labai įdomus mokslas. Ir fizika ir visi gamtos mokslai buvo prieš porą šimtų metų visuotinio susidomėjimo sritys. Visi gamtos mokslai juk turėjo atnešti žmogui palaimą. Ar taip įvyko?

Tiesa, per šiuos mokslus žmogus pagerino savo gerbūvį ir patobulino susisiekimą. Bet ar jis pasidare laimingesnis ir tikresnis savo ateitimi? Ką, ar šiandien sprausminiais lektuvais lakiojantis žmogus daug laimingesnis už mūsų protėvius, važiuojančius arkliais ar pėsčia vaikščiojantiems.

Dar šiandien tebėra nykūs liudininkai mūsų fizikalinės pažangos, panaudotos dviejuose pereinamuose karuose: miestų griuvėsiai ir kapinynų laukai.

Civilizacija žmonijos vilčių nepateisino ir žmogų nepadarė laimingesniu.

Gal pažinimas žmogiškosios esmės, gal suvokimas sielos gelmių galėtų prie mūsų laimės prisidėti. O gal ir ne. Senovės žmogus buvo laimingas, jei jis jautė Dievą ir amžinybę, kaip dvi nesugriaujamas tikrąsias. To laiko žmogus pajėgė maldoje pakęsti ir ten surasti bent tam laikui sau paguodas.

Mes šiandien ir šioms vertybėms nebeturime laiko. Civilizacija stato mums tiek daug reikalavimų ir siūlo tiek daug materialinių gėrybių! Jei mes ir norėtume apie Dievą pagalvoti ir maldoj susikaupti, tai jau negalime per mašinų triukšmą, o lenktynės dėl dolerio, mus veja iš maldos namų į gatvę.

Visa tragika, žinoma, ne gatvėje, ir tai ne mašinos kaltė; tai glūdi nepajėgume į save atsigrižti ir savąjį aš susirasti. Psichologijos mokslo esmė ir yra padėti žmogui savo prigimtį pažinti.

"Ką padės tobulėjantis pažinimas ir apvaldymas fizinio pasaulio, jei mes savosios prigimties nepažįstame, savo veiksmų nepajėgiame kontroliuoti, savo vaikams tobulesnę charakterio formą negalime suteikti. Jei mes čia nepažangūs pasiliksime, tai visi mokslai galų gale tik patars vienas kitą greičiau į orą išsprogdinti ir visą žmonijos giminingą greičiau pražūtin nuvesti". Šie Amerikos psichologo Mc Dougall žodžiai apibūdina pusiausvyros santykių netekimą tarp gamtos ir dvasinių mokslų. Ir iš čia plaukia pagrindinis reikalas žmogaus prigimtį pažinti.

Kai tik mes apie psichologiją užsimename, tai tuoj iškyla sielos sąvoka. Juk psichologija yra sielos mokslas, todėl ji turėtų visų pirma atsakyti, kas ta siela yra. Kol psichologija tik šituo klausimu užsiėmė, ji nebuvo psichologija šiandienine prasme ir ji negalėjo jokiū būdu nuo filosofijos atspalaiduoti. Tik šio šimtmečio pradžioje, kada psichologija šį klausimą, kas tai yra siela, atidėjo, ir visą psichologiją tyrimą nuo metafizikos apvalė, nužengė sparciau žingsnių į priekį.

Nė psichologija ir nė filosofija negali ir ligi šiandien atsakyti, kas yra siela. Ir mes nežinome kiek plačiai siela gyvybės reiškiasi. Ar turi tik vien žmogus sielą, ar gal ir augalai. Tai klausimai, kuriuos mes turime atidėti. Ar siela substancinė tikrėybė, ar tik tam tikros energijos reiškinys?

Graikų mokslas suprato žmogišką sielą kaip viršmaterialinę tikrėybę ir kaip tikslingą principą mūsų visų dvasinių reiškinų, kaip turinį visų mūsų sąmoningų veiksmų.

Viduramžių bažnyčios mokslas suprato sielą kaip dalį pačio Dievo mumyse ir kaip dievišką tiesą, surištą su mūsų kūnu, kaip su tam tikra blogybe.

Aštuonioliktą amžiaus racionalizmas suprato sielą, kaip sąmoningai galvojančią tikrėybę, kaip sąmoningą aš kuriančią substanciją. "Aš galvoju, taigi aš esu".

Devynioliktas šimtmetis įnešė į šį klausimą tam tikrų pataisų: siela buvo suprantama kaip išraiška mūsų vidujinės prigimties, kuri stovi nuolatinėje išorinio pasaulio įtakoje ir nuolat veikiama mūsų organinės prigimties, kaip klimatas, gamta, amžius, lytis ir t.t.

Filosofija ir senoji psichologija suprato sielą, kaip substanciją, kaip tam tikrą nematerialinę būtybę. Tuom tarpu gamtos mokslas ir ligi šiandien nori sielą suprasti kaip tam tikros energijos sumą visų mūsų dvasinių funkcijų.

Šiandien gal mes galėtume klausti, kur gi tas rubežius tarp materijos ir energijos? Fizikos mokslas daro kaskart šią ribą neišsities. Ką mes šiandien daiktu suprantame? Ar tai daiktas kaip toks, ar gal tik kompleksas sunkiai įsivaizduojamų elektronų ir protonų, taigi tik energija.

Sielą mes galime suprasti tik kartu su kūnu. Lavonas nerodo mums sielos pažymį. Siela mes galime tik tol tirti, kol mūsų kūnas egzistuoja. Ar siela ir po mirties toliau gyvena, tai jau ne psichologijos klausimas. Tai stengiasi mums atsakyti religija, filosofija ir iš dalies nauja psichologijos šaka - parapsichologija. Mes tik žinome, kad siela ir kūnas tai du neatskiriami faktoriai.

Į mus pasiekiančius aplinkumų paežinimus mes reaguojame nervų sistema. Šita reakcija yra fiziologinis reiškinys. Kaip tai per šią fizikinę reakciją atsiranda psichinis reiškinys? Imkime kad ir regėjimą. Akies leliukė meta vaizdą ant akies tinklės. Čia įvyksta nervo paežinimas. Šitas paežinimas eina per nervų sistemą ligi regėjimo centro. Ir šita visą procesą mes galime sekti ir net matuoti bei tirti fiziškai.

Bet kas toliau įvyksta? Iš grynai materialinio reiškinio atsiranda pojūtis: mes matome, mes galime apie pamatytą spresti. Taigi iš grynai fizinio faktoriaus atsiranda sielos reiškinys. Ir čia fizinis procesas pavirsta sielos reiškiniumi.

Kaip tai įvyksta ir kokiam santykiu stovi, šituo atveju

materija su dvasia, mes dar nepajėgiame atsakyti. Visos teorijos apie šią problemą yra tik daleidimai, bet ne klausimo išsprendimas.

Čia ir iškyla taip vadinama sielos ir kūno problema, ant kurios yra net kelios psichologinės teorijos susikūrusios.

Materializmas sako, kad mūsų sielos reiškiniai esą fizinės prigimties. Reiškia, siela tai tas pats fizinis pasaulis, tik kitokio formoj. Šią kryptį atstovauja Europoj Sovietų mokslininkai, pvz., Pavlovo sąlyginiai refleksai.

Idealizmas arba spiritualizmas tvirtina priešingai. Sako, kad mūsų fiziologinis pasaulis yra psichinių įvykių išvada.

Dar būtų galima paminėti, taip vadinamą pakaitos teoriją. Reiškia, kiekvieną fizinį reiškinį seka sielos reiškinys. O sielos reiškinį — fizinis arba fiziologinis.

Po šitų bendrų pastabų galima būtų paklausti — kas gi yra ta psichologija.

Mūsų fiziologinius reiškinius tiria ir mūsų kūnu rūpinasi medicina, atseit gydytojas. Kas gyvenimo prasmę ir jo turinį liečia, stengiasi mums atsakyti filosofija. Kuriai iš šių mokslo disciplinų psichologijos mokslas būtų artimesnis?

Psichologija yra mokslas apie sąmoningus mūsų išgyvenimus, jų priežastis, įtaką ir pobūdį, t. y. mokslas apie sielos reiškinius, kurie tik turi ryšį su žmogum.

Trumpai peržvelgime svarbiausias šių dienų psichologinės kryptis ir mokyklas.

Experimentalinė psichologija. Jos kūrėjas yra vokiečių mokslininkas W. Wundt. Ši kryptis gimė 19 šimtmetyje, įtakoje gamtos mokslų pažangos. Kaip gamtos moksluose, taip ir čia pradėta surasti tam tikra sistematika ir išskirti pagrindines sielos dalis (protas, jausmas, valia) ir jomis eksperimentuoti bei pritaikyti tą patį matavimo metodą. Didžiausias autoritetas Neumann.

Pats Wundt nesuprato sielos kaip atskirų sudedamųjų elementų sumos. Jis pastatė pagrindą sintezei. Reiškia, siela yra daugiau, kaip jos sudedamųjų elementų suma.

Šios pažiūros dėka atsirado reikalas istoriškai pažiūrėti į žmogaus dvasinę kūrybą, kaip mitą, kalbą, religiją, meną ir papročius. Tokiu būdu Wundt galima laikyti ir tautų psichologijos tėvu.

Šiai kryptčiai yra gimininga taip vadinama galvojimo psichologija. Ji savo tyrimų centrą pastatė galvojimą ir valios aktą. Šios krypties psichologais reikėtų laikyti Kuelpe, Ach, Buehler, Marbe ir Selz. Šiandien šia kryptimi vadinasi Wuerzburgo mokykla.

Apvypavidalinimo psichologija. Ši kryptis sako, kad ne atskiri pojūčiai kūrta psichinę tikrėybę. Pav. kvadratas suvokiamas

Amerikietis batsiuovys Gino Prato, kilęs iš Italijos, televizijos konkurse laimėjęs \$32,000 atsakinėdamas iš muzikos srities, lanko savo 92 metų tėvą Italijoje. Tėvas aiškina senolių paveikslus.

AR ŽINAI?

IŠ KUR KILĖS "COWBOY"

Šiandien gana dažnai kaubojus jau yra baigęs kolegiją. Jis jau patikrina elektrines ganyklų tvoras iš savo mažiuko lektuvo. Jo laukai siekia Florida, jo ganyklos randamos prie Philadelphia ir net Long Islande. Jis yra kapitalistas.

Iš kur betgi pirmasis kaubojus atsirado? Iš Airijos, iš Ispanijos, iš Massachusetts užmiškių, iš Virginijos? Ne, jis keliauja ilgą kelią, kad pasidarytų Amerikos senųjų vakarų herojumi.

Pagal Websterio žodyną, "cowboy" yra berniukas, kuris gano karves. Arba Tory plėšikas ar gyvulių vagis, kuris viešpatavo į šiaurę nuo New Yorko miesto revoliucijos metu. Arba gyvulių ganytojas sėdėdamas ant balno. 1635 m. raudonieji ir juodieji

ne iš atskirų linijų pajautimo ir tų linijų susikirtimo, bet iš bendros sąvokos. Taigi daikto sąvoka kyla ne iš atskirų pojūčių rezultatų, bet iš bendro to daikto išgyvenimo laike ir erdvėje. Panašiai kyla ir daikto įsivaizdavimas. Pav. rašomąjį stalą ar medį negalime be aplinkumos įsivaizduoti, kur tie daiktai yra. Tas rodo faktą, kad mes tikrai daugiau žinome ir pajėgiame žinoti, kaip kad vien patį daiktą įsivaizduoti.

Ši tiesa turi ir ligi šiandien didelės reikšmės pedagogikoj. Mes turime vaiką mokyti išeinant iš mokomosios medžiagos visumos arba eiti sintetiniai analitiniu metodu.

Šiai kryptčiai davė naują impulsą vokiečių psichologas Spranger. Spranger buvo garsaus filosofo Dilteio mokinys. Dilteio buvo taip vadinamas gyvenimo filosofas. Dilteio statė sau uždavinį suvokti gyvenimą nuo paprasčiausio jo pasireiškimo ligi aukščiausios gyvenimo kūrybos.

Taigi, sulig Dilteio, ir psichologija, jei ji savo paskirtį nori pateisinti, turi išeities taško ieškoti sielos išgyvenimu visumoje. Šita visuma arba sąryšis turi būti psichologijos tyrimo tikslu. Siela auga ne iš atskirų sudedamųjų dalių, bet savo pirmąpradę ir galutinę formą yra nedaloma vienybė.

Šituo pagrindu sukūrė Spranger supratimo psichologiją. Jo šūkis: gamtą galime mes išaiškinti, bet sielą turime suprasti. (Kitą savaitę — Kaip galima save pažinti)

rio vardas reiškia "karvės galva".

Milžiniškuose ispanų ūkiuose šiaurinėj Meksikoj buvo daug gyvulių. Bet bandos buvo laukinės. Jos labai veisėsi. Pusiau laukiniai "vaqueros" (kaubojai) sugaudavo jas ir įdegindavo jų savininkų raides. Iš šių Meksikos "vaquero", škotų ir anglų pasienio sargybos, vykdomos į Texas, išsimokė kaip įdeginti raides. Jie įkūrė galvijų karalystę. Jų gyvuliai, jų įrankiai, net jų žodžiai buvo meksikietiški — kaip mustang, sombrero, poncho, corral, bronco, adobo, vigilante, vamoose, stampedo.

Bet nebuvo turgaus Texas gyvuliams. Turgai buvo per toli. O galvijų bandos vis augo ir augo. Ir 1849 m. aukso atradimas Californijoje pritraukė čia daug žmonių. Pravedė geležinkelį. Po vidaus karų "geležinis kelias" pasiekė Kansas. Ir Texas bandos ta kryptimi buvo varomos. Milijonai šių ilgargučių jau buvo varomi į kitas ganyklas.

Jos pasiekė Abilene, Ellsworth, Newton, Michita ir Dodge City, Kansas valstybė. Kitos bandos buvo varomos dar toliau į šiaurę, siekdamos Long Trail į Wyoming, Montana ir Alberta, Kanadoj; į vakarus Naujon Meksikon, Arizonon ir Nevadon — atnešdami naują Texas stiliaus gyvenimo būdą.

Kaubojus pagarsėjo tik prieš 90 m. nors jis yra 4 šimtmečių senumo šiame kontinente. Šiandien jo ilgragių galvijų jau nėra. Jų vietoj turime baltasias Herefords, juodasias Angus, Short-horns. Jie jau ramūs, naminiai gyvuliai. Šių dienų kaubojus irgi daug ramesnis.

DIRVA

atlieka įvairius spaudos darbus. Jūs galite pigia kaina atsispausdinti profesines korteles, įvairias blankas, vakarams biletus, vestuvių pakvietimus, plakatus ir kt.

Užsakymai priimami ir paštu.

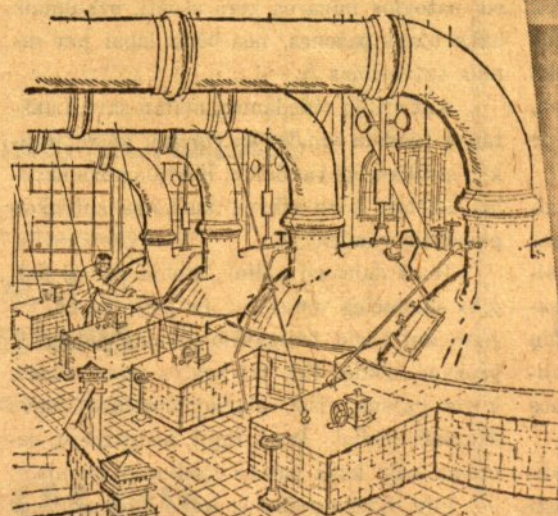
DIRVA — 1272 East 71 St.
Cleveland 3, Ohio
Telef.: HE 1-6344

geram skoniui

YRA LABAI GERA PRIEŽASTIS

Stroh's yra Amerikos vienintelis ugnimi gamintas alus!

Žmonės klausia "Kodėl Stroh's turi tokį puikų skirtingą skonį?" Atsakymas yra lengvas, Stroh's yra vienintelis Amerikos alus gamintas virš atviros ugnies... vienintelis Amerikos alus gamintas 2000 laips. ugnimi. Pamėginkit Stroh's šiandien ir atraskit puikų ugnimi gaminto alaus skirtumą.

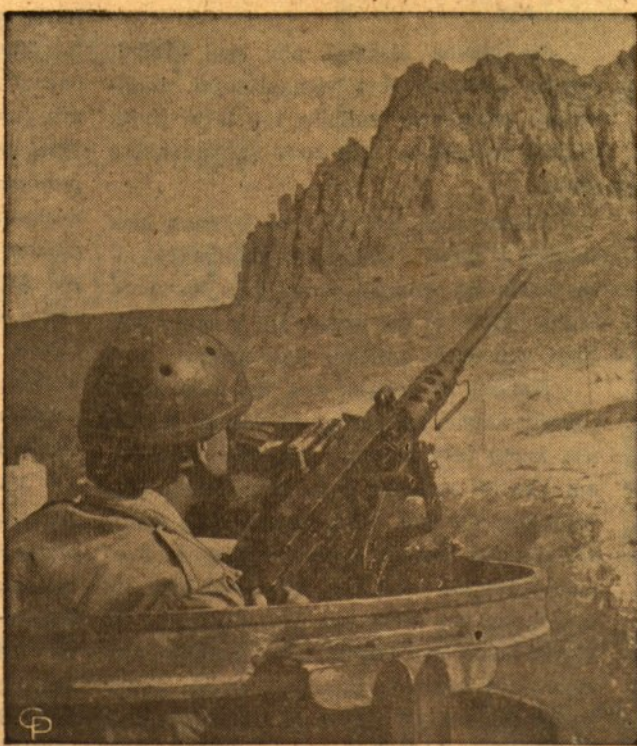

Jums patiks

Stroh's

jis yra šviesesnis!

Dabar už vietines kainas

Prancūzijos Alžyre vis dar neramu ir gausūs kariuomenės būriai atkeliami iš Prancūzijos tvarkiai atstatyti. Nuotraukoje prancūzų karys seka sukilėlių judėjimą.

Neklausyk ką gimnazistės šneka...

Z. V. REKASIUS

Tai buvo prieš porą metų. Skačiau tada Dirvą ir galvojau, kad esu tautininkas. Skačiau ir Draugą, tik negalvojau, kad esu krikščionis demokratas. Nors ir dėl to suabejojau. Juk, kaip kitų pasakyta, esu krikščionis ir demokratas.

Svarbu, kad Drauge anuomet užtikau labai svarbią žinią. Kažkokios Chicagoj kuopos jaunos gimnazistės (nepaprastai įdomu) turėjo susirinkimą. Ir kalbėjo apie liberalizmą, žodžių moksliskom temom. Kažkokia Katrytė ar Barborytė ir sako:

— Liberalai, tai bedieviai. Taškas.

Žinoma, kad taškas, — pagalvojau, koks čia dar klausimas. Taškas ir gana. Juk visos pritarė. Pritariau ir aš, tik širdis drebėjo smarkiau negu kolegos Gungio kumštis per studentų suvažiavimą. Mat aš anksčiau galvodavau, kad tie liberalai netaip jau blogi žmonės. Ir mano kaimynas liberalas turėjo gražią dukterį, ir kažkokie liberalai nemokamai siuntinėdavo laikraštį. Tačiau... kaimyno duktė ištėkėjo, laikraštis paprasė užsimokjti.

Eidamas miegot, gale lovos, ant sienos didelėmis raidėmis kreiđa užrašiau:

Liberalas — bedievis.

Ir, kad abejojimai netrukdytų miegoti, dar pridėjau didelį tašką. O miegot vistic negalėjau, nerimti sapnai kankino. Sapnavau, kad liberalai kažką muša. Taip rašo laikraščiai. Susijaudinu ir nubundu. Ir vėl, nespėju akių sumerkti, ir vėl tie liberalai. Kad juos paraliai, tuos liberalus.

Paryčiais sapnavau Railą. Aišku: liberalai muša Railą. Juk ir Draugas kažką apie tą vargšą rašė. Na, bet jis jiems tai tikrai nepasiduos. Pusę aštuntos jau stovėjau prie Nėringos knygynų durų. O knygyną atidarė tik dešimtą. Bet visvien sakau, pažūrėsiu, kaip čia Raila tuos liberalus pašukuos, ir užsiprenumeravau Santarvę.

Po mėnesio atkeliavo ir Santarvė. Gi ten, žiūriu, ir savo akim netikiu, Raila rankas iškėlęs aiškinasi, kad, jis liberalas. Numėčiau tą Santarvę į kampa ir sėdžiu. Ir ku'o daugiau sėdžiu, tuo daugiau pykstu. Dar mat aš jiems penkis doelrius sumokėjau ir dabar į universitetą pėsčias vaikštau. Ir tas Draugas, kad jis surūgtų, negalėjo aiškiau parašyti, kad ir aš suprasčiau. O Drauge dar apie kažkokius

Vos nepradėjau skaityt Naujienų...

Bet po to gerai miegojau. Iš-tisus metus. Nieko svarbaus neįvyko. Tik po metų St. Yla vėl sudrumstė mano ramybę. Rašo vėl apie liberalizmą; pilnas laikraštis prirašytas ir dar ant galo sako, kad rytoj bus daugiau. Nutariau neskaityt apie tuos bedievius, tačiau širdy toks kirminas vis gundo pažiūrėt, kaip jis ten tuos liberalus bado. Skačiau, ir praktikuojau, kaip nepriklausomieji studentai, rinkimus pralaimėję. Pasirodo ir aš liberalas. Ten gi kaip ant delno viskas išdėstyta: ir tautininkai ir liaudininkai ir cecilikai ir rezistentai ir lasininkai — visi liberalai.

Ir ten taip gražiai nurašyta, tiek daug visokių negirdėtų žodžių, man net raidės akyse supasi. Skačiau ir nieko nesuprantu. Jei suprasčiau, tai išversčiau angliškai ir į New York Times įdėčiau. Šimtas šešiasdešimt milijonų amerikų paskaitytų ir aukštyn kojom apsiverstų. Atsirado mat čia liberalai, o Lietuvos tai neina vaduot. O ten viskas taip aiškiai parašyta — tik paskaitytų ir visi liberalizmai sutirptų, taip kaip aktyviųjų aktyvumas po rinkimų. Gaila tik, kad aš nieko nesuprantu.

Bet manęs, vyručiai, daugiau neapgausit. Parašiau Gaidžiūnui, kad Dirvos nebesiuntinėty. Ne-reikia, sakau, man liberalų spaudos. Vistic jūs teisybės niekuomet neatrasit! Bet Dirvą man siuntinėjo toliau. Ir dar, sako, tau, kaip studentui, gal už pusę kainos...

Bet tai nesvarbu. Svarbu, kad nutariau daugiau niekam nepriklausyti, kad vėl kokie liberalai manęs neprigautų. Žodžių, pasidariau nepriklausomas. Ir vėl ramiai miegojau ištisą pusmetį. O po pusmečio girdžiu, kad ir daugiau tokių nepriklausomų atsiradę, ir dar visi studentai.

— Gudrūs vyrai, — galvoju, — jų jau jokie liberalai nepri-gaus. O kur mūsų daugiau, ten vis lengviau nuo visokių pagundų atsispirti. Ir pradėjau pri-klausyti nepriklausomiems. Bet čia ir pasibaigė visa mano ramybė. Skačiau po kurio laiko, kad nepriklausomieji persikrikščias vaikštau. Ir tas Draugas, kad jis surūgtų, negalėjo aiškiau parašyti, kad ir aš suprasčiau. O Drauge dar apie kažkokius

santarininkus ar sandarininkus rašo. Net nežinau, prie kurių gi čia nepriklausomųjų aš dabar priklausau. Susimaišiau visai — net Sabaliūnui į Urbaną parašiau, kad paaiškintų, ar aš santarvietis, ar santarvininkas (jis geras vyras, manau nemeluos). Bet atsakymo taip ir negavau; jis turbūt laiko neturėjo. Tik Laisvojoj Lietuvoj skaitau, kad mano Sabaliūnas Ylai aiškina, jog anas apie liberalizmą nedaug tesupranta. Na, galvoju, tegul pasiaiškina, — pamatysim, kuris čia iš jų dabar gudresnis.

Taip jiems besiginčinant ėmė ir sprogo Drauge atominė bomba. Ką čia, dar baisiau negu atominė bomba, aš vos iš klumpių neišvirtau. Tris kart perskačiau ir vis dar nenorėjau tikėti. Bet, galvoju, tas dienraštis nemeluos. O jie porina, kad ir kunigas Tomas-Vaižgantas, gyvas būdamas, tautininku buvo. Atseit libera-las, taigi ir bedievis, o čia dar

Padėkite surasti

Lietuvos Generalinio Konsulato New Yorke paieškomi asmenys:

Agurkis Juozas, iš Oškinų k., Seinų val., Suvalkų apskr.
Bazis Jonas, Juozas ir Julė, vaikai Bazienės - Kaziukonytės Elenos ir Bazio Jurgio.
Bielskis Jonas ir Kazys, sūnūs Elijošiaus, kilę iš Dūksto apylinkių.
Čižauskaitė - Žiburienė Adelė, iš Garšvinių k., Vilkaviškio aps.
Deveikis Stasys, iš Labanoro m., Linkmenų v., Ukmergės aps.
Girdžiūtės, dvi seserys, iš Žagarės m., šiaulių apskr.

kanauninkas. Še tau, boba, ir devintinės. Pasirodo netaip jau baisu, tik aš tuos laikraščius beskaitydamas vos iš baimės nemurčiau, ir dar sieną su kreida išteplojau.

Bet dabar, vyručiai, jau manęs daugiau nebeapgaus. Nutryniau nuo sienos seną užrašą ir vietoj jo parašiau: "Neklausyk, tautininku buvo. Atseit libera-lą gimnazistės šneka".

Ilgūnas Jurgis, iš Pilyškių val., Vilkaviškio apskr., gyvenęs Baltimorėje.
Janušonis Juozas, jo sūnus Juozas ir duktė Elena, gyvenę Patersone.
Jarumauskas Stanislovas, iš Alsėdžių, Telsių apskr.
Kedienė-Ramanauskaitė Juli-ja, jos vyras Kedys Antanas ir sesuo Ramanauskaitė, Marija.
Kučinskas Silvestras, jūreivis, tarnavęs laive "Selma Victory".
Kudoba Stasys.
Labuckas Kazys.
Lazdauskai, giminės Antano Lazdausko, kilusio iš Raseinių apskr., gyvenusio Jurbarkė.
Lelytė P.

Liubiškas Albertas, iš Re-meikų k., Virbalio par., Vilkaviškio apskr.

Meistas, Silvestras, iš Rasiūnų k., Deveikių v., Utenos apskr.
Miežys Kazimieras, iš Žagarės, šiaulių apskr.

Mockevičius Viktoras, iš Nau-jųjų Alksnėnų k., Punsco val., Seinų apskr.

Moskeliūnaitė Ona, iš Ginčio-nių k., Seirijų par., Alytaus aps. Pranaitienė Judita, našlė Pet-

ro Pranaičio.
Pranaitis Juozas, iš Bubių k., Vilkijos val., Kauno apskr.
Pužauskaitė, iš Aukštuoliukų k., Krakių v., Kėdainių apskr.
Radzevičius Andrius, iš Prys-tavonių k., Krasnovo val., Seinų apskr.
Ramanauskaitė-Kedienė, Juli-ja, jos vyras Kedys Antanas ir sesuo Ramanauskaitė, Marija.
Raulynas Kostas, iš Oškinų k., Vilkaviškio apskr.
Scheideris Gustavas, iš Plokš-čių, Šakių apskr.
Sugaudaitės Ona ir Stefani-ja, iš Pakapių k., Telsių val.
Uzdaničiūtė Emilija, iš Uz-nolių k., Trakų val.

Vajanauskienė Marė.
Valincis Jonas ir Jurgis ir jų sesuo Valinciuotė Anelė, iš Alks-nėnų k., Punsco val., Seinų aps.
Vilkaitė Morta, iš Nakrošiškių k., Viešvenų par., Telsių apskr.
Vilkelis Martynas, gimęs Ame-rikoje, augęs Trakiškių k., Puns-ko val., Suvalkų apskr.
Žiburienė-Čižauskaitė Adelė, iš Garšvinių k., Vilkaviškio apskr.
Jieškomieji ar apie juos turin-tieji bet kurių žinių prašomi at-silepti Lietuvos Generaliniam Konsului šiuo adresu:

CONSULATE GENERAL OF LITHUANIA
41 West 82nd Street
New York 24, N. Y.

Igno Končiaus albumas

"Medžio Drožiniai Gimtajam Kraštui Atsiminti"

kalba į savo tautiečius ne žodžiais, bet drožiniais. 223 puslapiai. Daugiau 100 nuotraukų. Kieti viršai. Kaina \$5.00

Gaunama pas knygų platintojus ir pas leidėją: L. J. Končius, 76 Westglow St., Boston 22, Mass.

THE MAY CO.'S BASEMENT

Idėjimo komplektas

REGULIARUS 12.95 STIPRIOS RŪŠIES VILNONIS

Wilton Broadloom

9, 12 ir 15 pėdų ilgiai

Idėtas su sunkiu mothproof pamušalu

REGULIARIAI 12.95 VERTĖS

Tiktai May Co.'s Basement gali jums duoti tokį gerą kilimą už tokią mažą kainą. Ir dėl to, kad buvo nupirkta viskas, ką fabrikas pagamino. Ir mes galim už tokią kainą parduoti... Dabar galite gauti šitą gražų Broadloom už tokią mažą kainą. Duokite savo grindims šį ištaigingumą.

8⁹⁹

Kvadratinis jardas
nieko daugiau
nereikia pirkti
Prašau atsinešti
kambarių išmieras

Naudokitės mūsų nauju
mokėjimo planu

NEREIKIA
IMOKĖTI

Į D Ė T A S !

Kilimas 2 kambariams ir koridoriui

314.65

- 12x15 pėdų salionui
- 27x12 pėdų koridoriui
- 9x12 pėdų valgomajam

Išskaityta idėjimas ir pamušalas

The May Co.'s Basement Rug Department

DALGIŲ DAINA

LIUDAS DOVYDĖNAS

IŠ "NAKTIS KARALIŠKIUOSE"

Kažin kas tampo mane už kojos. Kiek praplėšiu akis, matau dėdę pasilenkusį ant mano guolio ir kažin ką sakantį. Bet toks saldus miegas, seilės varva, akys net limpa, ir miegas atrodo saldesnis už tūkstantį ir šimtą medų.

— Ei, ar tu ten pajudėsi, barsuko vaikel! — Girdžiu dėdės balsą. Šoku iš būdos ant gailios rasos, per visą kūną nusmelkia gailaus šaltis, ūmai viskas nušvinta... ir matau visą pievą nužertą jau viršum medžių iškilusios saulės, kuri tūkstančiais mirgėjimų spindi pievoje ir lašeliuose, kabančiuos po apynių spurgais.

Dėdė išlenda iš krūmų juodberiu vėdinas, o man liepia lįsti į krūmus ir išsiviti bėrį, nes reik ieškoti baltaburnės, kuri naktį, trūkūs pančiai, kažin kur dingo. Gal ji net į namus bus nurietusi.

Dėdė ant juodberio į kairįjį Sūrmalšelio kampa, o aš turiu joti miško pakraščiu į laukus, prajodamas beveik visą pievą, Lakštanos krante jau pramintu taku.

Išskirti arkliai dažnai žvengia, ir mano bėris krizenimu atsiliepia į juodberio žvengimą. Iš krūmų atsiliepia ir kiti arkliai, o man velniškai patiklu joti ant bėrio, ant ku-

rio patogios nugaros gera sėdėti, užkulniais baksnojanč pašones, nes bėris labai jau ramus sutvėrimas.

Ant arklio sėdėdamas, matau save Lakštanos juodam vandenyje, matau galvą, rankas slenkančias vandeniu. Kartais koks karklas, kartais koks viksvų kuokštas sutrukdo paveikslą vandenyje.

Ir aš dairausi aplink, stebiu pievoj dalgius sukančius vyrus: ar jie mato mane, jo-jantį ant bėrio, žvilgančio plauko, didelio ir gražaus arklio. Juk tai arklys manio dėdės, kuris garsus visoj plačioj apylinkėj savo šauniais arkliais. Ir aš, regit, nedykinėju, nemiegu kaip koks paršas spalioose įsiknises, bet joju dideliu reikalu: ieškoti baltaburnės kumelės, kuri suvailiojo pranykti iš Karališkių pievos.

Nuo arklio matau visą pievą, matau visai išsiviningiusią Lakštaną, savo juodus miškų vandenis nešančią į Vžūną.

Kas nuo pamisėks, kas nuo Lakštanos pradėję piovimą, jau varo po antrą trečią pradalgę. Vyrai vienmarškiniai, kai kurie be kepurų, nes ryto saulė dar ne karšta. Štai Damulio Petras, aukštas geltonplaukis, varo plačią pradalgę, beveik nepasilenkdamas, nes

Petras žinomas stipruolis, jo dalgis tik šniaukši, regis, kupstais meste meta rasotą, tirštą žolę.

Petrui įkandin seka jo brolis Domas, vidutinio ūgio, juodaplaukis, kuris ne siauresnę pradalgę verčia, bet plačiai išmetęs kojas, pradalgės nupiovoje palieka dvi va-gutes, kur jo basos kojos, plačiakulnės, su kiekvienu pjūviu slenka toje vagutėje.

— Kurgi tu, kaip šventas Jurgis? — klausia mane Domas, prasiviepdamas tarp juodų ūsų savo gražiais baltais dantimis.

— Kumelės ieškoti, — jau kiek nutolęs, atsiliepiu visu balsu, o Petras suspėja pridurti: "Užteks tau ir arklio".

Štai piauna Šateikis, mažutis, žilas žmogutis; jį vadina Kikiliu. Jo baltut baltą galvutę šviečia ryto giedroje, jis kapsi siaurą pradalgę, bet dažnai kerta trumpu dalge-liu, vis lyg gaidukas viena koja pasispirdamas, iš po ilgų, iš kelnų išleistų marškinų.

— Kur čia dabar, mažyti? — jis klausia, kaip ir Jokimas, neistardamas čir ž, ir man nepatinka, nes jis mane vadina mažyčiu, kai jo duktė, priešakyje tėvo piaudama, petinga ir tvirta mergina, prideramai klausia:

— Kur gi tu, vyre, taip anksti?

— Kumelės ieškau. Baltburnės! — atsakau tvirtai tik Šateikio dukrai, kai ji dar suspėja pridurti:

— Ak, tai kumelės.

Čia pat ir šėdis su savo keturiais sūnūmis dailiai piauna, bet jie pradėję piau-ti nuo

miško, tai dar nepasiekę Lakštanos. Visi keturi vienodam atstume smagiai suka, kaip dėdė sako, ryte šniuriuja, ir man kažin kuris surinka:

— Nemindžiot žolės, tu ten, kavaleriste!

Aš timpteliu bėrį, kuris nosį nuleidęs tapsi siauru takeliu, nesgi tikrai aš kaip kavaleristas.

Čia piauna Mačikai, abu seni broliai, abu su kailiniais, bet vienaplaukiai, nuplikusiais pakausiais, sulinkę, lyg labai įtūžę, dalgius spausdami prie žolės šaknų skuste skuta.

Vienas iš jų, gal tai buvo Adomas, kiek stabteli ir pakelia vainikėliu nuplikusią galvą, kažin ką suniurnėdamas. Aš baksnoju arklio pašonę iš tos pusės, kur nemato Mačikai, nes noriu greičiau juos prajoti.

Mačikų aš vengiu, nes jie, kaip kalba Ginočių kaime, kai pasigauna vaikus, tai ketletą kartų taip įgnyba į užpakalio minkštimą, kad tai atsimeini po šimto metų. Mačikai abu jau seni, sako, jie esą gimę naktį, kai raganos pameta mažus vaikus, ir dvy-nukai. Jie jau seni, bet nežinoma, kiek jie turi metų, nes nieks pas juos neužina, jie niekur neina, nes apgriuvusiuos namuos, žiemą vasarą kailinius dėvėdami, vengia sutik-tam žodį pasakyti. Pasakojo Ginočių vaikai, kad Mačikų dideliam sode yra visokių ir la-bai gardžių obuolių, ir, kai ateis ruduo, mes visi slapčia šlamensim sodą.

Prajojęs, iš tolo, grįžteli į juos abudu, ir linkiu jiems iki mielo rudens linguoti šios pievos pradalgėse, kad mes visi Ginočių vaikai galėtume po sodą siausti ir į pačios aukščiausios alvinės obelies viršūnę įsikorus pasirinkti pačių geltoniausių obuolių, kurie jau prie pirmųjų dantų sutirpsta.

Dabar aš esu ant Plumpos kalnelio, nuo kurio matosi visa plati ir labai į didelį sūrmalšėlį panaši gražioji Karališkių pieva. Dabar aš kiek sustabdau bėrį, norėdamas akimis pasiganyti visoj pievoj, kurioj dešimtys vyrų be perstoties galandą dalgius ir klosto pradalgės. Po ryto saulės dangumi, miško apsuptam plote vyrai linguoja kaip susitarę, o dalgių galandymas aidas rasojuose miško pakraščiuose, aidas ir skamba visoj Lakštanos vagoj, kuri, it sunkiai kelio ieškodama, susirado sau vagą tarp žydinčių vingerykščių, karklų ir krūmų, išilgai visą pievą suspėjusi perskrosti, regis, amžiais dalgių muzika aidinčią karališkine.

Vos nenubraukia lazdyno šaka, kai bėris spartesniu žingsniu smenga į mišką, pametęs ir takelį ir gindamasis nuo mūsų. Aš tampau pavadžius, noriu sulaikyti, bet tankumynėje beržo šakos šluote nušluoja mane nuo arklio nugaros, ir nepajuntu, kaip pro nosį prašliauzia arklio uodega, kai atsiduriu ant bėrio užpakalinių kojų.

Arklys nušlama tankumyne, o aš, kavaleristas, kaip sakė Sedys, guliu ant drėgnos paunksmės žemės, šaukdamas: Trifuu, trifuu!

Su jais keliauja Lietuvos vardas

Prabėgo miela vasarėlė — jaunimas grįžo prie knygų mokyklon. Jau praeityje malonios skautiškos stovyklos. Tačiau visų jų tarpe ilgiausiai bus prisiminta 8-ji pasaulinė skautų Jamboree Kanadoje. Pirmoji Jamboree buvo skautybės įkūrėjo lordo Baden-Powellio tėvynėje — Anglijoje, 1920 m. Joje mūsų skautai nedalyvavo, tačiau nuo 2-sios Jamborės prie Kopenhagos, Danijoje, Lietuvos Skautų Brolija buvo atstovaujama tiek iš laisvos Lietuvos tiek ir iš tremties stovyklų ar emigracijos kraštų.

Paskutinėn Jamborėn lietuviai skautai pateko per mūsų Kanados rajono vadeivos pskt. St. Naginionio ir pskt. kun. St. Kulbio, SJ, pastangas ir ryšius — Kanados Prancūzų Katalikų Federacijos globoje.

Skaitėme spaudoje gražius mūsų tautiečių atsiliepimus apie mūsų jaunųjų ambasadorių žygius, o dabar tas žinias tepildome iš jų pačių gautais įspūdziais ir patyrimais.

Lietuvių sk. reprezentacinį vienetą sudarė dvi skiltys. BRIE-DŽIŲ skilčiai priklausė: 1) sklt. R. Šležas — skiltininkas, 2) sklt. L. Venckus — paskiltininkas, 3) pskt. Alg. Kriščiūnas — ūvedys, 4) pskt. L. Leonavičius — įrangų vedėjas, 5) pskt. Alg. Tamošiūnas — sa-

nitaras, 6) Alg. Adomaitis — informacijos vedėjas, 7) Eg. Jakulis — išdininkas ir 8) pskt. V. Sernas — parodėlės vedėjas. Visi briedžiai, išskyrus torontiekį — V. Šerną, buvo bostoniečiai. LOKIŲ skilčiai priklausė: 1) pskt. T. Rudziauskas — skiltininkas, 2) G. Vazalinskas — paskiltininkas, 3) sklt. G. Blužas — ūvedys, 4) pskt. K. Dainoras, 5) G. Stankaitis, 6) H. Renkis, 7) D. Lukoševičius ir 8) R. Urbonas. 6 lokiai buvo iš Montrealio, o Blužas ir Dainoras iš Niagara Falls, Ont.

Reprez. lietuvių vieneto vadovas buvo pskt. Alg. Banevičius. Jam didžiai talkininkavo pskt. kun. S. Kulbis, SJ. Sk. vytiš sklt. V. Piečaitis buvo svetimišalių dr. vės adjutantas. Pskt. O. Gešventas, kuris buvo Jamborės vertėjas, atitrukęs nuo savo gausių darbų visur talkininkavo mūsų reprezentantams.

Dabar, kai tas mūsų skautų žygis 8-jon Jamborėn taip puikiai pavyko, kas beskaitys tas gausias įtempto darbo valandas ir pasiaukojančias pastangas, kurias padėjo mūsų skautai ir jų vadovai? Jie to ir nelaukia, tačiau jie su didžia padėka lenkia savo jaunas galvas prieš tuos, kurie atėjo jiems talkon ruošiantis Jamborėn. Bostono visuomenininkai skautams pa-

remti sudarė Jamborės Fondą, kurio komitete buvo: Lietuvos Garbės Konsulas adv. A. Shallna, adv. J. Grigalius, adv. K. Kalinauskas, prof. Ig. Končius, p. J. Tuinyla, p. A. Andrulionis ir kt. Stiprios materialinės ir moralinės paramos skautai sulaukė iš Lietuvos Igaloto Ministerio P. Zadeikio Washingtono ir Lietuvos Generalinio Konsulo J. Budrio New Yorke. Jiems ir visiems lietuviams, kurie vienokiu ar kitokiu būdu savo parama įgalino mūsų skautams dalyvauti šioje Jamborėje, šiuo perduodama nuoširdi skautiška padėka.

Kelionė per svetingą Kanados žemę buvo įdomi ir trumpa. Montrealyje skautus apspito spaudos reporteriai, paskui didžiulis paradas 1000 skautų gretose to miesto gatvėmis su lietuvių trispalvės gairėmis.

Apie mūsų skautų Jamborėje — Alouette apygardoje įrengtą stovyklą jau skaitėme puikius atsiliepimus. Telioka priminti, kad apie tai rašė ir svetimoji spauda. "Jamboree Journal" pirmajame numeryje buvo pabrėžta, kad lietuvių stovykla yra viena geriausių ir būtinai aplankytina. Alouette apygardos skelbi-mų lentoje buvo iškabintas informacinis biuletenis apie kenčiančią Lietuvą ir jos skautus. Svečiams ir lankytojams dalinta informacija apie Lietuvą. To siekė mūsų skautų pastangos, o kartu ir juos traukė originalios jų stovyklos įrangos bei parodėlė. Turėta ir garbingų svečių. Jamborės viršininkas Jackson Dodds buvo nepaprastai sužavėtas mūsų skautų stalu. Kanados kariu-

menės vyr. kapelionui ir Quebeco arkivyskupui Roy įteikta pskt. prof. Ig. Končiaus knyga "Drožiniai Gimtatai Kraštui Atminti". Jis pusryčiavo su mūsų skautais. Kardinolai McGuigan ir Leger, dėka pskt. kun. S. Kulbio, SJ, pastangų priėmė lietuvių atstovus ir perdavė savo laiminimus lietuvių tautai ir skautams. Mūsų skautai buvo priimti ir šv. Tėvo Nuncijaus Kanadai. Mielas svečias buvo nepaprastas Lietuvos skautų bičiulis Lichtenšteino Kunigaikštis Emanuelis ir vokiečių Vyriausis Skautininkas Kajus Roller. Pirmasis atidaromajame šios Jamborės parade nešė lietuviškąją trispalvę, o antrasis daug rėmė mūsų skautus 7-joje Jamborėje Austrijoje ir kartu pažadėjo 1957 m. vokiečių skautų kontingente vežtis lietuvių reprezentacinį vienetą Aukštinę Jamborėn Anglijoje, kuri skiriamas pasaulinės skautybės 50-mečiui atžymėti.

Ši Jamboree vadinta "Naujųjų Horizontų" vardu. Ji buvo pirmoji vakariniame žemės pusrutulyje. Tačiau svarbiausia, kad mūsų skautai dėka savo ryžto, darbo ir pavyzdingo pasirodymo, sugebėjo atkreipti į save rimtą dėmesį. Jie susitiko senus bičiulius, kuriems įrodė, kad lietuviškoji skautija yra gabi, o kartu rado daug naujų bičiulių. Jie kartu su kitais tremtiniais skautais per Geležinės Uždangos Skautų Konferenciją kovoja dėl pripažinimo tarptautiniame skautų sąjūdyje. Plačius akira-

čius puikiems mūsų skautams sudarė ir didžiuliai Jamborės laužai, kuriuos stebėjo tūkstančių minios skautų ir žiūrovų. Mūsų skautų tautiniai šokiai — "Mikita" ir "Oželis" tapo nufilmuoti ir perduoti Kanados žiūrovams per televiziją, o dainos įrašytos į juostas ir pertransliuotos per radiją.

Prie Niagara-on-the-Lake neliko to klegančio skautų Jamborės miestelio. Trumpalaikiai jo gyventojai išvažinėjo į visas pasaulio šalis. Tačiau kartu su jais į anas šalis iškeliavo jų širdyse ir lūpose LIETUVOS vardas, nes to krašto skautai buvo jiems tokie mieli ir artimi šiame didžiulame skautų suskridime. Iš jų minčių, lūpų, negreit lietuvis pranyks. Tuo pačiu apie mūsų vargus, nelaimės per tą nežinomąjį skautą išgirs gal šimtai jo tautiečių, o ypač kiti skautai — jaunimas. O jie yra juk yra ateities piliečiai, gal — pasaulio tvarkytojai, žmonijos likimo sprendėjai.

Mūsų skautai savo geležinio įstato vedini pavyzdinčiai atliko savo pareigą Tėvynei. O mes jau dabar turėtume pagalvoti, kaip padėsime mūsų skautams atstovauti Lietuvą 1957 metais Anglijoje — Aukštinėje Jamborėje. — SKS —

Kovoti prieš komunizmą nėra nei politika nei prekyba — yra tik šventa pareiga kiekvieno padoraus piliečio.

Nuomėnės

AR TAI TMD NUOPELNAS?

Dirvos 34 laidoje P. Petrušaitis, kalbėdamas apie leidžiamą Lietuvos istoriją savo rašiny Neužtenka sakyti — esu lietuvis, sako: "Ją parašė dr. Vanda Sruogienė, o leidžia Tėvynės Mylėtojų Draugija".

Kad Lietuvos Istoriją rašo ar jau parašė daktarė Vanda Sruogienė tiesa, bet kad ją leidžia TMD — netiesa. Gal tiesa, kad TMD sumanė, ir prisideda L. Istoriją leisti. Dr. V. Sruogienės rašoma, ar parašyta Lietuvos Istoriją leidžia visuomenės aukomis, ir priešleidimo užpirkimais (prenumeratomis). Visuomenė nė gausiai dedasi netik prie išleidimo po dešimkę, bet apsieičiai au-

koja po šimtinę ir po daugiau Istorijos leidimui. O kiek — jei TMD prisidėjo — niekas nežino. Todėl didelė klaida sakyti, kad Lietuvos Istoriją TMD leidžia.

TMD tik vardas beliko, ji nieko nebeleidžia, ir tai nuo seniai nuo išleidimo Kudirkos raštų, apsnūdo ir snaudžia. Jei TMD sumanytų kokį stambesnį tautinį kūrinių, kokių trijų tomų leisti, imtų šauktis naujų narių, ko nūnai tikrai gautų, nes naujajam atvykus knygų skaitėjų mėgėjų skaičius keleriopai pašoko. Tikrai gautų, ir galėtų leisti, nekaulydama nė aukų, nė iš anksto užsisakėjų, o sugebėtų išleisti savo lėšom, ir kelių knygų veikala, kaip kad išleido 6 knygas, gražiai įrištus Kudirkos raštus.

A. R.

NAUJAS OLDSMOBILE?

Norėtumėt vieną turėti?

NORITE GERO PATARNAVIMO

ir

LAISVO SUSITARIMO?

Ateikit pas Alex KUNEVIČIUS

MICHAEL OLDSMOBILE CO.

10640 St. Clair Ave.

MU 1-7000

Atidara pirmad.-trečiad.-penktad. vakarais. Šeštadienį po pietų.

MES ESAME

UŽSIDEGĘ DAUGIAU

PARDUOTI

2 MASINOS UZ

\$2994.00

VIENA TAU IR

VIENA ŽINAI KAM!

JOKIŲ KELIONIŲ

JOKIŲ KAILINIŲ PALTŲ

TUOJ SUTAUPYSITE

\$ \$ \$

DEGAS PARDAVIMAS!

NAUJAI IS FABRIKO

1955 STUDEBAKERS

2 DURŲ 6 ZMONIŲ MASINA

\$1497.00

Atvežta į Clevelandą

SU APŠILDYMU IR RODYKLINIAIS SIGNALAIS

REGULIARUS MOKĖJIMAI

1/3 TUOJ — KITI 24 MĖNESIAMS

DEGAS PARDAVIMAS!

MES UŽSIDEGĖM

DĖL MAINŲ

ČIA YRA NAUJŲ,
TIK IŠ FABRIKO
MASINŲ IŠPARDAVIMAS

ATEIKITE IR

APLANKYKITE

MANE PAS

MEEHAN'S

Mano programa yra

duodama iš ten.

LET'S HAVE A BALL AT

MEEHAN'S

MEEHAN MOTORS W. 105 & LORAIN

Juoza Bendlerį prisimenant

Rašo P. J. Žiūrys

Rugpjūčio mėn. 28 d., lankydamas savo draugus Tiffin, Ohio, Juozas Bendleris krito nuo širdies smūgio ir staiga mirė. Jis paliko savo žmoną Mary (Kurela), sūnų Perry ir dukrą Marjō Earmoe.

Juozas Bendleris buvo gimęs Kybartų apylinkėje kovo 19, 1893 m. Jo tėvai atvyko į JAV 1901 m. ir apsigyveno Waterbury, Conn. Su Juozuku atvyko ir trys broliai, kurie jau mirė. Tėvas dirbo fabrike ir taip sudarė gyvenimą išeivijoje.

Dar Juozukui būnant mažam buvo pastebėtas jo būdo švelnumas, jo draugiškumas ir įdomumas mokslu. Bet šeimai didėjant (gimė dar dvi seserys Amerikoje) aiškėjo, kad tik savomis pastangomis Juozukas galės tęsti tolimesnį mokslą, kada pabaigus pradžios mokyklą. Bet pabaigus pradžios mokslą tėvai surado galimybių jam padėti — užbaigti gimnaziją.

Mokytojai ir mokslo draugai jį labai mėgo, įvertino nuoširdumą ir gabumus.

Užbaigus gimnaziją Juozukas vyko į Wayne Prep School, Detroit, Mich., kad pasirengtų medicinos kursui. Čia pabaigus įstojo į Pittsburgh University. Ant rus metus bestudijuojant kilo pasaulinis karas ir Juozas turėjo stotį į kareivių eilės. Jis buvo paskirtas į US Army Medical Corps.

Karui pasibaigus ir sugrįžęs į universitetą Juozas numatė, kad be pagalbos iš šalies jam nebus įmanoma baigti medicinos mokslą. Tuo metu jis susipažino su savo būsima žmona. Gal ir tai prisidėjo prie perėjimo į kitą — socialologijos skyrių. Manau, kad vėlonis ar nebus pirminis Amerikoje lietuvis, kuris mokėsis toje šakoje.

Man atsikėlus į Clevelandą 1922, manau, kad Juozas Bendleris buvo pirmutinis čia augęs lietuvis, su kuriu tada teko susipažinti ir susidraugauti. Draugystė tęsėsi iki jo mirties.

Jis ką tik buvo vedęs Mary Kurelą ir įstojes į Attendace skyrių Clevelando moksleivių tarnybon, kurią jis išlaikė per visą savo amžių.

Juozas Bendleris buvo neišsakyta draugiškos nuotaikos, malonaus ir švelnaus būdo žmogus. Jis yra pasitarnavęs šimtams žmonių jiems padėdamas įsigyti pilietybės popierius, darbus, rekomendacijas ir patarimus. Per visą amžių jis mlyėjo žmones ir dėjo dideles pastangas juos artimai pažinti, jiems visokeriopai padėti. Jis pasaulinių turtų, kaip ir visi idealistai, nesukrovė, bet paliko neišdildomus nuopelnus kaip geras žmogus, ištikimas draugas, pavyzdingas tėvas ir geras lietuvis. Jis visados ir visur didžiavosi savo lietuviška kilme, už ką padorūs amerikiečiai jį gerbė kaip žmogų, turintį charakterį ir gilią dvasią.

Juozas Bendleris buvo vienas iš organizatorių Lietuvių Literatiško Klubo, kuris Clevelande veikė per eilę metų ir sutraukė

į artimesnę pažintį Clevelando inteligentiją. Čion buvo skaitomos mokslinės paskaitos, muzikos vakarai ir bendrai lietuvių tarpe puoselėjama kultūros darbai. Jis dainavo lietuviškuose choruose ir dažnai dainuodavo solo, nes turėjo išlavintą balsą. Per keletą metų jis be mokesčio mokė lietuvių mokslainėlėje. Jis plačiai skaitė lietuvišką literatūrą, laikraščius ir rėmė visą lietuvišką veiklą.

Juozas Bendleris, taip kaip ir daugelis praeitos kartos idealistų, netikėjo į joki dogmatinį tikėjimą, bet prisilaikė gilių dvasinės etikos su šūkiu, kad kol gyvas — daryk gerus darbus, o ateitis savaime susitvarkys.

Juozo geri darbai, jo dvasiniai nuopelnai nemirė, nes šimtai jo draugų, taip lietuvių taip ir amerikiečių, jį visados minės kaip gerą žmogų, praklinų lietuvių, kurio ranka buvo visiems draugiškai ištiesta.

Lai būna jam lengva žemelė, o jo darbai mums pavyzdys, kaip reikia veikti, dirbti ir mylėti savo tėvynę.

Juozai, tavo atmintis visados mus paskatins gyventi ir dirbti santaikai, artimo gerovei.

*

Rašo K. S. Karpus

Dabar miręs Juozas Bendleris, iš Lietuvos buvo atvykęs su tėvais pusantrų metų amžiaus. Jis čia išaugo jau kaip amerikietis, tik jo augimas gyvoje Waterburio lietuvių kolonijoje, ir atvykimas į kitą didelę koloniją — Clevelandą, sudarė jam galimybę pasilikti lietuviu. Ir jis tokiu mirė, sulaukęs arti 63 metų amžiaus. Jo tėvas buvo prūsiškos kilmės lietuvis.

Juozas Bendleris turėjo plačias pažintis su Waterburio jaunų dienų lietuviams, kurie vėliau tapo mūsų veikėjais. Ir palaikė santykius su jais, kiek sąlygos leido.

Baigęs Pittsburgho Universitetą socialinį mokslą, ten vedęs kitatautę, tuoj atvyko į Clevelandą. Tai buvo 30 metų atgal. Gavo čia tarnybą miesto mokyklų administracijoje, prižiūrėjimui nesilankančių į mokyklas mokinių.

Ta jo tarnyba nevisad buvo maloni, nes prieš 10 metų nuvykus į vienus namus pažiūrėti, kodėl tos šeimos berniukas nelanko mokyklos, berniuko tėvas Juozą vos neužmušė: geležgalis sudaužė jam galvą. Ir Juozas vos išliko gyvas po ilgo gydymosi.

Juozas Bendleris tuoj įsijungė į Clevelando lietuvių gyvenimą, susidraugaudamas su visais lietuviams ir dalyvaudamas visokiame, ypatingai kultūriniame veikime.

Kur ir kada reikėjo, jis prisidėjo ir mielai pasitarnavo. Mėgo muziką, teatrą, meną.

Kai apie 1935 metus prie Dirvos buvo suorganizuota Jaunoji Birutė, jaunamečių lietuvių kalbos mokykla, Juozas Bendleris ir savo dukterį ir sūnų atvedė į tą mokyklą. Ir pats pasiėmė vadovauti lietuvių kalbos pamokoms.

koms. Ona Karpienė vadovavo tautiniams šokiams. B. Žiūrienė ir A. Miliauskaitė dainavimui.

Tautinių šokių tada pramoko ir grupė suaugusių, kartu ir Juozas. Reikalui esant atstovaudavo lietuvių kitataučių pasirodymuose.

Suaugę jo vaikai nuo lietuvių atsiskyrė, tačiau Juozas vis su savaisiais santykiavo, greitai sumegsdamas artimus ryšius ir su mūsų naujaisiais ateiviais, kuriuose jis rado sau artimus bičiulius, kultūringus žmones, ir neieškojo juose jokių nemalonių incidentų, kaip tai darė tūli mūsų senieji veikėjai.

Jei Juozas būtų patekęs tokion tarnybon kitame kuriame mieste, kur lietuvių nėra, jo gyvenimas būtų nuėjęs tolyn nuo lietuvių, nes rasdamas pasitenkinimo kultūriniuose darbuose, jis gal būtų nepasigedęs lietuviško darbo, į kurį jį clevelandiečiai palengva įkinkė.

Juozo Bendlerio kūnas buvo sudegintas trečiadienį, rugp. 31, po trumpų laidotuvių pamaldų, kurias atlaikė protestantais dvasiškis. Lietuvių mažai atsilankė, nes buvo darbo diena ir apie mirtį nebuvo spėjė sužinoti. Pelenai palaidoti Sunset kapinėse. Šermentyse apsilankė jo sesuo, katalikų vienuolė iš Waterburio.

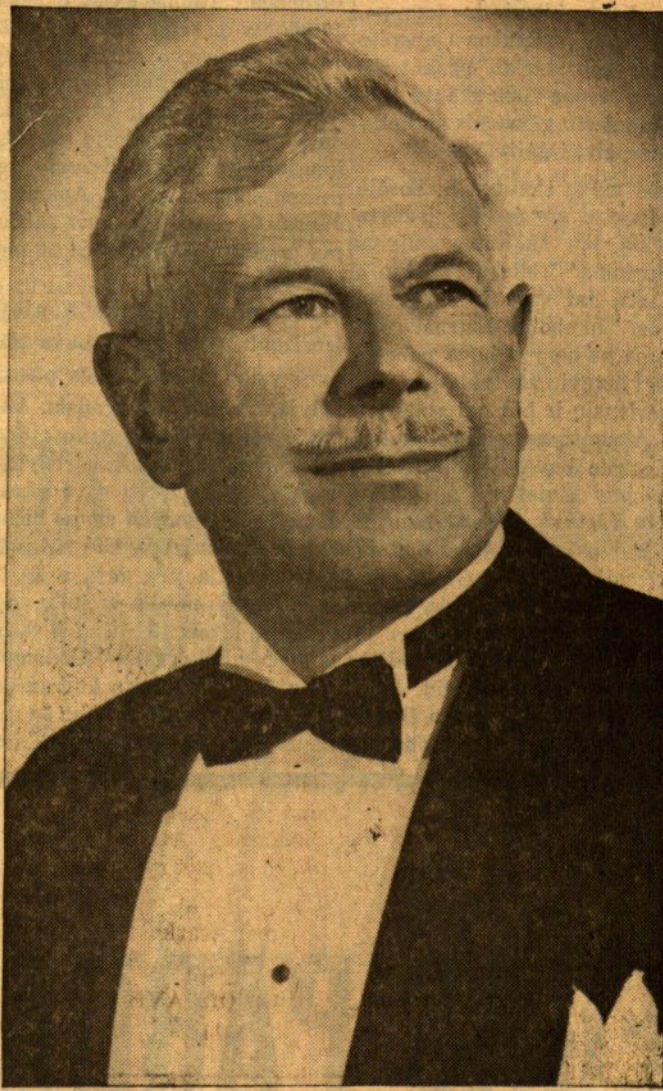
Vėlonio Juozo daugelis lietuvių tikrai pasigės.

ČIURLIONIO ANSABLIS I BOSTONĄ

Čiurlionio ansamblis iš Clevelando yra kviečiamas koncertui į Bostoną. Sumanymo tam koncertui rengti ėmėsi LTS Bostono skyriaus valdyba ir BALFo skyriaus vadovybė. Kadangi Čiurlioniečių koncerto surengimas nėra vienos ar dviejų organizacijų reikalas, todėl rugsėjo 1 d. vakare iniciatoriai LTS namuose sušaukė Bostono lietuviškų organizacijų atstovų susirinkimą. Atsilankė kun. Kjebonas P. Virmauskis, adv. J. Grigalius, adv. Young-Jankauskas, inž. Čibas, inž. J. Gimbutas, inž. Izbičkas, p. Galinienė, p. Vaičiūnas, p. Švelnis, p. Ivaška, p. Viščinis, p. Romanas, p. A. Matjoška ir kt., t. y. beveik visų organizacijų atstovai.

Susirinkimą atidarė ir pranešimą apie Čiurlionio ansamblį pa-

DIRVOS 40m. sukaktis

darė LTS Bostono skyriaus vice-tį), kaip lietuvių liaudies kūry-

bos puoselėtoją ir kaip lietuvių kad reikia į Bostoną kviešti Čiurlionio ansamblį, kaip sukaktuvi-

nius koncertui rengti komitetą, kurio nariai yra: J. Grigalius, adv. Young-Jankauskas, inž. Čibas, inž. J. Gimbutas, inž. Izbičkas, p. Galinienė, p. Vaičiūnas, p. Švelnis, p. Ivaška, p. Viščinis, p. Romanas, p. A. Matjoška ir kt., t. y. beveik visų organizacijų atstovai.

Dvigubo taupymo išpardavimas

1. Neturėsi rūpesčio 2. Sutaupysi pinigus

1955

Chevrolet

Naudotas 4 durų sedan, 210 serijos; su priedais, radijo, šildymas, automatinė greičio dėžė; dviejų spalvų, ruda ir gelsva, 2312 mylių įvažiuota.

— SUTAUPYSI — SUTAUPYSI — SUTAUPYSI

1953 MERCURY

Atidengiamas. Automatas, radijo ir šildymas. Labai geras

\$1,395

1954 CHEVROLET

4 durų, su radijo ir šildymu.

\$995

1952 PLYMOUTH

Coronet dviejų durų, radijo, šildymas, automatas.

\$345

1952 CHEVROLET

2 durų; radijo, šildymas ir kiti priedai.

\$395

1953 CHEVROLET

Bel Air 4 durų, automatas, radijo ir šildymas.

\$895

1951 DODGE

2 durų. Šildymas ir sukimo signalai.

\$495

1951 DE SOTO

4 durų. Yra radijo ir šildymas.

\$295

1951 FORD

2 durų su radijo ir šildymu.

\$395

DON

CE. 1-7064

Clevelando naujausias Chevroleto pardavėjas

McCULLAGH

1258 E. 105th at SUPERIOR

Pagrindinę minėjimo kalbą pasakys adv. Antanas Olis

Žodį tars konsulas P. Daužvardis.

Koncertinę programą atliks Aldona Stempužienė, Povilas Stogis

ir

Lituanistinės Vysk. Valančiaus mokyklos tautinių šokių "Grandinėlės" šokėjai vedami L. Sagio

Minėjimas-koncertas įvyksta

spalio mcn. 9 d. 4:30 val.

Slovenian Auditorium

Biletai po \$2.00, \$1.50 ir \$1.00 jau parduodami Dirvoje.

UPTON SINCLAIR SIŪLO PASINAUDOTI

klausimus: jeigu Čiurlionio ansamblis į Bostoną kviečiamas, tai kada jo koncertą rengti, kur rengti (įprastinėje So. Bostono Aukšt. Mokyklos auditorijoje, ar kurioj nors geresnėj miesto salėj), sudaryti bendrą visų organizacijų koncertui rengti komitetą.

Daugumos susirinkusių pasi-sakymu, koncertas nutarta rengti lapkričio 12 d. Jordan Hall (Konservatorijos didžiojo koncertų salė) ar John Hancock salėj. Operos namai ir Simfonijos rūmai lapkričio 12 d. yra užimti.

Koncertas bus rengiamas BALFo vardu ir jungiamas su Paliaubų Dienos švente. Jei Čiurlioniečiai aprėptų, tai gal jiems bus sudaryta galimybė pasirodyti Bostono televizijoje. Bendras koncertui rengti komitetas, kuris jau ateinančią savaitę susirinks ir aptars visus techniškuosius koncerto rengimo reikalus, sudarytas iš 26 asmenų. Manoma dar sudaryti Garbės Komitetą ir 7-9 asmenų koncertui rengti vykd. komitetą.

Tuo tarpu Čiurlionio ansamblio koncertui rengti komitetą sudaro šie asmenys: kun. kleb. P. Virmauskis, adv. J. Grigalius, adv. Young-Jankauskas, inž. Čibas, A. Matjoška, A. Vasaitis, J. Sonda, dr. inž. J. Gimbutas, p. Galinienė, p. Aleksandravičienė, inž. Izbičkas, Švelnis, J. Olevičius, K. Mockus, St. Mockus, P. Viščinis, A. Gustaitis, St. Stavaras, P. Razvadauskas, Andriulionis, A. Bričkus, A. Ivaška, J. Kačinskas, V. Vakauza, L. Izbičkas, J. Romanas.

Taigi Čiurlionio ansamblio koncertą rengia visi Bostono lietuviai. Malonu atžymėti, kad susirinkimas vyko sklandžiai, nutarimai padaryti beveik vienbalsiai. Tad Čiurlionio ansamblis ne tik yra kviečiamas lapkričio 12 d. atvykti į Bostoną, bet ir nuosirdžiai jis čia yra laukiamas.

Upton Sinclair, žymusis Amerikos rašytojas, Nobelio premijos laureatas, norėdamas padėti pavergtiesiems pasiūlė Pavergtosioms Europos Tautoms savo romano "Lanny Budd Grįžimas" vertimo į pavergtųjų Europos tautų kalbas teises nemokamai. Jis pageidautų gauti tik išleisto vertimo bent vieną egzempliorių. Romanas "The Return of Lanny Budd" gaunamas Viking Press, kuri tą veikalą išleido, Romano didvyris Lanny Budd yra pabėgėlis iš komunistinio pasaulio. Veikalas vaizduoja jo pabėgimą ir komunistų klastą, žiaurumus ir baisų gyvenimą komunistinėje vergijoje.

Veikalo kritikai labai augštai vertina šį Sinclair romaną. Nors dar neseniai išleistas, jis yra susilaukęs didelio pasisekimo ir jau buvo išverstas ir išleistas Italijoje, Argentinoje, Britanijoje, Olandijoje, Japonijoje, Šveicarijoje ir ruošiamas išleisti Prancūzijoje, Skandinavų kraštuose, Turkijoje, Graikijoje, Egipte, Irane, Siame, Indijoje, Hong-Konge ir kituose Azijos kraštuose.

Juo vertėtų susidomėti ir lietuviams vertėjams bei knygų leidėjams.

Autoriaus adresas: Monrovia, Box 266, Corona, California.

Išidėmėk

DIRVOS

adresą —

1272 East 71 St.

Cleveland 3, Ohio

Clevelande ir apylinkėse

**BUVO SUKVIESTI LAIKRAŠČIŲ
REDAKTORIAI IR RADIO VALANDŲ
VEDĖJAI**

Clevelande šiais metais atsirado nemažai kandidatų į miesto mayorus. Tat savaime suprantama, ir rinkiminė kova prasidės anksčiau ir kiekvienam.

Dabartiniam miesto mayorui A. J. Celebrezze perrinkti komitetas, kuris savo raštinę turi Carter viešbutyje, panorėjo sueti į glaudesnius ryšius su visais Clevelande svetimomis kalbomis išėinančių laikraščių redaktoriams ir visų svetimkalbių radio valandų vedėjais.

Rugsėjo mėn. 7 d. Cavoli restorane susirinkusius redaktorius ir radio valandų vedėjus pasveikino Joseph J. Venturi — perrinkimo komiteto pirmininkas. Kalbėjo ir pats miesto mayoras A. J. Celebrezze.

Reikia pripažinti, kad dabartinis miesto mayoras, nepriklausomas demokratas, visad su Clevelando tautybėmis stengiasi palaikyti artimus ryšius. Savo kalboje jis tai iškėlė. Taip pat iškėlė ir tautybių nuopelnus Clevelandui.

Anot mayo, Clevelandas daro sparčią pažangą. Ta pažanga kiekvieną miesto pareigūną įpareigoja sąžiningai atlikti savo pareigas. Jis pats, dvejus metus tame darbe būdamas, padarė kiek galėjo. Bet dveji metai, gerai įsigilinantį pareigai ir planuojant naujus darbus, yra per trumpas laikas. Reikalinga didesnis įsibėgėjimas. Todėl ir jis pats mano, kad antram terminui perrinktas, tikrai gali daugiau būti naudingas ir miesto gyventojams ir bendrai Clevelando atečiai.

Clevelando dailės mylėtojas

Kiekvienas dailės mylėtojas visados nori įsigyti kokį nors kūrinių, kuris yra sukurtas žinomo dailininko.

Vienas iš ryškiausių Lietuvos dailės kūrėjų yra Adomas Varnas. Virš pusę šimto metų jo kūrinių puošė ne tik Lietuvos salionus, svarbias lietuviškas įstaigas, bet ir svetimtaučius. Jis dabar yra mūsų tarpe, gyvena Chicagoje. Neuzilgo atvyks į Clevelandą nutapyti muz. A. Mikulskio portretą, kurį jam padovanojo Čiurlionio Ansamblio ir muz. A. Mikulskio Jubilėjaus Rengimo Komitetas.

Ta pačia proga, kas tik pageidautų įsigyti dailininko Adomo Varno kūrinių arba savo portretą, malonėkit kreiptis į "Dirvą" arba pas mane.

Kviečiu visus tuo susidomėti ir parodyti pagarbą šiam tauriam Lietuvos dailės tėvui. Ir čia parodykite, kad Clevelandas kaip ir visados, yra pirmose eilėse.

P. J. Žiūrys

STROH'S TELEVI- JOS PROGRAMA

"Waterfront" programa apie laivus, su Preston Foster, dabar duodama per WNBK kiekvieną trečiadienį 7 val. vak.

Foster, kuris vaidina kapitoną, pats pranešė laikraščiams apie programos perkėlimą į WNBK.

Stroh Brewery Co. ir toliau bus "Waterfront" sponsorai.

Be Foster, kuris vaidina kap. John Herrick, dar yra Lois Moran, kuri vaidina jo žmoną, ir Douglas Dick vaidina sūnų.

Stroh Brewery Co. išvežiotajai Clevelande yra The Beverage Distributin Inc.

MUSICARNIVAL

savo antrąją sezoną baigia rugsėjo mėn. 18 d., sekmadienį vaidindami "Guys and Dolls".

Musicalcarnival vaidinimai vyks ta 4401 Warrensville Center Rd. Telefonas MO 3-9550.

Radijui išlaikyti vakaras

Lietuvių radiją šiuo metu pastoviai remia prekybininkas Iz. Samas ir Superior Savings & Loan Ass'n. Radijo klubo vadovybė pavasarį turėjo pobūvį su didesniu skaičiumi lietuvių prekybininkų ir prašė jų paramos, tačiau jos nesusilaukė.

Šeštadienį, rugsėjo 24, 7 val. vak. Lake Shore Country Club salėje radijui paremti rengiamas vakaras, kurio programą atliks Chicago solistė M. Kripkauskienė ir poetas Balys Auginas.

Kvietimai į vakarą gaunami Dirvoj, Spaudos kioske, Dunbaro kavinėje pas Pr. Stempužį, Naujojo parapijos pas A. Novickienę ir pas izd. A. Jonaitį telef. GL 1-6508.

Visi maloniai prašomi kvietimus iš anksto įsigyti.

Nasvyčiai minėjo savo tėvų mirties sukaktis

Senosios Nasvyčių kartos JAV yra 5 broliai su šeimomis: 3 — Clevelande, 1 Chicagoje ir 1 — Edinboro, Pa. ūkyje. Amerikoje auga ir trečioji šios giminės karta.

S. m. rugsėjo 10 d. Naujosios lietuvių parapijos bažnyčioje buvo atlaikytos pamaldos už mirusių tėvus-senuolius, dalyvaujant plačiai Nasvyčių giminai. Po pamaldų giminės susirinko minėjimo pobūvį pas jauniausią senosios kartos brolį Antaną Nasvytį ir jo šeimą.

Šios šeimos įkūrėjas Motiejus Nasvytis yra miręs prieš 50 metų ir jo žmona Anelė — prieš 30 metų. Jie išaugino Lietuvoje šeimą iš 6 sūnų ir 2 dukterų, išleisdami aukštuosius mokslus 5 sūnus.

Nijolės Zydavičiūtės ir Donato Balčiūno

sutauktuvės įvyksta rugsėjo mėn. 17 d., šeštadienį, 9:30 val. ryto šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Vaisės Kroatų salėje 7 val. vakaro.

R. Malcanaitė-Petrauskienė

rugsėjo mėn. 22 d., laivu "Berlin" išvyksta Vokietijon pas savo vyrą, inž. Petrauską, dabar karinę tarnybą atliekantį Vokietijoje.

Moteryų Sąjungos 36 kuopos metinė vakarienė įvyksta spalio mėn. 2 d. Naujosios parapijos salėje. Pradžią 5:30 val. Pelnas parapijos mokyklos statybai.

LIETUVIŲ SALES IR KLUBO VIDUS ATREMONTUOTAS

Spalio mėn. 1 d. įvyksta naujai atremontuotos Lietuvos salės ir klubo atidarymas. Atidarymas-banketas, su šokiais, prasidės 6 val. 7:30 val. įvyks bendra vakarienė. Vienam asmeniui įėjimas kaštuoja \$2.50.

Visi Clevelando lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti. (38)

Savings will always be important to the man who wants to look into the future with a feeling of security and personal independence!

Savers always welcome

šeštadienį, rugsėjo 24,
7 val. vak.

rengiamas

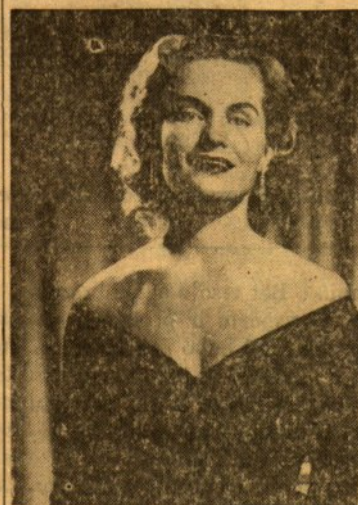
RADIJO RUDENS

VAKARAS

Programą atlieka Chicago

solistė koloratūrinis

sopranas

M. KRIPKAUSKIENĖ

ir poetas

BALYS AUGINAS

Sokiams groja Statler viešbučio orkestras.

100 staliukų
svečiams.

Turtinas gėrimų ir valgių bufetas.

Visi dalyvaukite pirmajame nuotaikingame radijo rudens vakare.

Padėka

Sugrįžęs iš ligoninės K. Gaizutis, po sunkaus sužeidimo, dėkoja Liutharan ligoninės Dr. Dreier, Dr. Di Dail ir Dr. Vl. Ramanauskui už mediciniską pagalbą mano gyvybei esant pavojui.

Labai ačiū kunigui Ivanauskui, adv. Julijui Smetonai, Juoz. Kubiliūnui su žmona, Frank Jušų visai šeimai, J. Kizevičiui su žmona, J. ir Pranui Aleknai, dėdei ir dėdinei Gaizutiams, Gudžiui su žmona, K. Tijiūnėliui su žmona, Vinc. Stasiūnui su žmona, V. Petruškevičiui su žmona, J. Dabravolskiui, K. Titui su žmona, L. Meiliūnui, broliui ir brolienei ir jo visai šeimai gyv. Chicagoj.

Visiems širdingai dėkoju už lankymą, ir paramą, dovanas mano nelaimės valandose.

K. Gaizutis

Chimes Realty

1188 E. 79 St.

GERI NAMAI

6 šeimų mūrinis apartamentas Bayliss Ave., netoli šv. Jurgio bažnyčios. Po 5 kambarius. Gausi šildymas. Yra įvažiavimas į kiemą. Per metus apie \$4000 pajamų.

Atstovas:

VICTOR BANIONIS
namuose SW 1-9563
ofise UT 1-0323

GERI NAMAI

4 šeimų namas, po 4 kambarius, atskiri gaso šildymai. Porčiai iš priekio ir užpakalio, 4 garažai. Sklypas 40x160 pėdų. Arti Euclid Beach. Kaina \$23,500.

2 šeimų namas, 12 kambarių. Prie Superior, netoli E. 74 St. Kaina \$15,000.

Du namai, dviejų šeimų, viename sklype. Butai po 5 kamb. Whitney Ave.

C. G. O'Bell Realty
17572 Lake Shore Blvd.
IV 1-0239

(37)

Spalis — šalpos mėnuo

Spalio 1-31 dienomis Clevelando Balso skyriai vykdys piniginių šių metų rinkliavą užjūrio lietuviams šelpti.

Šiuo tikslu tomis dienomis Balso įgaliotiniai aplankys lietuvių butus, tikėdami nuoširdžios paramos savo vargstantiems broliams.

Tuo pačiu laiku skelbiamas narių verbavimo vajuš. Balfas — tai organizacija, kurioje gali tilpti visų pažūrų bei įsitikinimų dori lietuviai, nes jo tikslas — parama vargstantiems tautiečiams — artimas kiekvienam mūsų bendruomenės nariui. Todėl visi kviečiami tapti Balso nariais. Nario mokestis — 1 dol. metams.

Įsisteigė lauko teniso sekcija

LSK žaibas įsisteigė lauko teniso sekciją. Treneriu būti sutiko buvęs Lietuvos lauko teniso meistris J. Smetona. Treniruočės jau prasidėjo. Suinteresuotieji prašomi dėl informacijų kreiptis į J. Nasvytį arba Alg. Bielskų adresu: 771 E. 91st St., telef. LI 1-2429.

Išnuomojamas gražus kambarys

vienam vyrui. Teirautis: SW 5-3204, 1369 E. 84 St., prie Superior.

PIX BEVERAGE

45 rūšių alus. Kiti galvinantieji gėrimai. Vynai ir šampainai, vietiniai ir užsieniniai.

Parengiama vestuvėms, baldams, pobūviams. Atidaryta kiekvieną dieną nuo 9 ryto iki 10 vakaro.

Krautuvė dabar tvarko lietuvių savininkas.

6903 SUPERIOR AVE.
EX 1-3311

DAŽO IR POPIERIUOJA NAMUS

Ant. Kirkilas

Kreipkitės ir gausite geriausių patarnavimą.
7204 Donald Ave. Tel. EN 1-3844 (52)

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

Nebrangios gėlės vestuvėms, laidotuvėms ir kitiems reikalingiems. Įvairūs naujai gauti augalai, papuošalai dovanoms. Lietuviški "Rūta" saldainiai. Augalai po 49 ct.

Gaunami money orders (galioja ir užsienyje)

ATIDARYTA NUO 10 RYTO IKI 8 V. VAK. IR SEKMADIENIAIS
6901 SUPERIOR AVE. TELEF.: HE 1-6339

Mes kepame visokių pyragus, lietuvišką

duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant

išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue

Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street

Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausių vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit patenkinti

Baldus, šaldytuvus, televizijos aparatus, laikrodžius, įrankius, žaislus ir beveik visus kitus buto ir atstovų reikmenis galima pirkti iš urmo sandėlių pigiau negu išpardavime tarpininkaujant

BALTIC Supply Company

"Baltic" atstovas Br. Snarskis priiminėja interesantų "Dirvos" namuose trečiadieniais. Dėl informacijų ir priėmimo laiko skambinti tel. KE 1-0210.

KREIPKITES Į MUS — GAUSIT GERIAUSĮ PATARNAVIMĄ

BILL SCHLEKIE PLUMBING CO.

Vincas Šlekys

ELEKTRINIS SURŲ ISVALYMAS
VARINIŲ VANDENS VAMZDŽIŲ PRAVEDIMAS
SW 1-0327 VU 3-5063

Iš Vasario 16 d. gimnazijos
rėmėjų būrelio Nr. 143 išstojo
vienas narys

Clevelando lietuvių tarpe gal atsirast bent vienas geros širdies žmogus, kuris sutiks užpildyti susidariusią spragą. Norintieji tą kilnų tikslą paremti prašomi neatidėliojant pranešti būrelio tvarkytojui K. Zukui, 1334 E. 66 St., telefonas HE 1-8325.

Daug maloniau yra duoti, negu prašyti.

Kai sergat — Jūs tuoj šaukiate gydytoją. Kodėl tai nešaukti žinova, kad gerai patartų svarbiausiais saugumo reikalais ir apdraustų Jūsų ateitį.

Gyvybės, nelaimių, ugnies, automašinų apdrauda
Skambikite: SK 1-2183

PAULINA MOZURAITIS, agentas

J. S. AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

7015 Wade Park Ave.
Tel. HE 1-6352

Atdara nuo ryto 8 iki 7 v. v.

AUTOMAŠINŲ TASYMAS

Šį mėnesį papiginta kaina įdedam už \$6.95 duslintuvą Chevroletui, už \$7.05 Fordui, už \$8.95 Pontiacui, už \$12.50 Oldsmobilui. Dideli papiginimai dedant duslintuvus ir išmetamus vamzdžius visoms mašinoms.

Kreipkitės į
J. S. AUTO SERVICE

BATŲ KRAUTUVĖ BATŲ TAISYMAS

Sav. J. Kamaitis

1389 E. 65 St.
East 65 and Wade Park
Atdara nuo 10 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Nauji batai ir batų taisymas mano krautuvėje daug žemesnėmis kainomis, negu jūs mokate kitur. Ateikit ir įsitikinkit.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

6210 Dibble Ave.,
Cleveland 3, Ohio
Tel.: EX 1-0376

REMONTO DARBAI

Atlieku mažus ir pagrindinius namų remontus, tinko darbus, medžio darbus ir dažymą bei dekoravimą.

V. Rickus

Tel. HE 2-0683

1505 Addison Rd. (52)

PRADĖKIT MAŽA SUMA!

BET PRADĖKIT DABAR!

Santaupos apdraustos iki \$10.000
3% palūkanų.

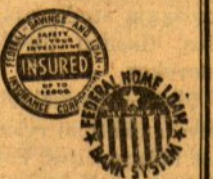
PASKOLOS JOSŲ PERKAMIEMS AR STATOMIEMS

NAMAMS

THE SUPERIOR SAVINGS AND LOAN ASS'N.

6712 Superior Ave. HE 1-2498

Cleveland, Ohio

GERESNĖS statybos kontraktorai

ISTATO MONCRIEF ORO VENTILIACIJA

• ŠALDO vasarą

• ŠILDO žiemą

THE HENRY FURNACE CO. MEDINA, O.

I. J. SAMAS JEWELER

Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai
Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairūs dovanų pasirinkimas.

7007 Superior Ave.

Greta Ezella Theatre

Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

LEIMON'S CAFE

VISŲ LIETUVIŲ SUSITIKIMO VIETA

Alus. Vynas. Degtinė. Konjakai. Kiti gėrimai.

Įvairūs valgiai, šeštadienį vakarais šokiai grojant geram orkestrui

731 E. 185 ST.

KE 1-9737

LIETUVIŲ KLUBAS

6835 SUPERIOR AVE.

EX 1-1143

Visi lietuviai laisvalaikį praleidžia savo Klube. Visos lietuvių organizacijos parengimus rengia tik lietuvių salėje.

Klubo ir salės vadovybė visus lietuvius kviečia čia nuolat lankytis, susitikti draugus ir artimuosius.

Pilnai padengta apdrauda

HI 2-7626

WM. DEBBS PAINTING CO.

WM. DEBESIS

Namų Pagražinimas iš Vidaus ir iš Lauko
1132 Summit Dr. Cleveland 24, Ohio

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio

OFISO TELEF.: Main 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausia pigia kaina. Taipgi gausit patarnavimą įvairiose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

JAKUBS & SON FUNERAL HOME

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

25 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue

ENDicott 1-1763

DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 1272 East 71 St., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344, Redaktorius Balyš GAIDŽIONAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Kanados lietuviškoji studentija

BRONIUS VASKELIS

JAV studentijai Kanados lietuvių studento vardas nėra svetimas, nes spaudos puslapiuose pasitaikiusios žinutės bei atskirų asmenų santykiavimas per porą metų nuo stipresnės veiklos Kanadoje pasireiškimo davė progos susipažinti. Tačiau kiek teko asmeniškai sutikti, dauguma JAV studentų apie Kanados lietuviškąją studentiją neturi aiškios, tiksliau pasakius, tikros nuovokos.

Visiškai nesistebėtina, nes nebuvo nuolatinio ryšio bei platesnės informacijos. Pats organizacinis judėjimas buvo daugiau parapijinio masto, be išėjimo pasikieminėti.

Daugėjant studentų skaičiui ir stiprėjant organizaciniam gyvenimui, buvusi padėtis ima keistis. Pamažu atsiranda daugiau bendrų reikalų, padažnėja paskirų asmenų apsilankymai ir apsižvalgymai kaimynystėse. Tas daugiausia buvo daroma iš kanadiečių, o į pirmąjį Kanados lietuvių studentų suvažiavimą sulaukta pirmą kartą oficialių svečių bei paskirų studentų iš JAV. Atrodo, tolimesnio bendradarbiavimo sėkmė būtų geresniam vieni kitų pažinime, ir šis straipsnelis su keletą charakteringusių brojų, bus dar vienas žingsnis ta linkme.

Lietuviškoji studentija, palyginus su JAV, yra negausi skaičiumi ir, galbūt, tesudaro ne daugiau kaip 1-3 viso JAV akademinio jaunimo. Tik reikia pažymėti, kad studijuojantis jaunimas yra susispietęs į du centrus — Torontą ir Montrealį, o ne pasklidęs po plačiąją Kanadą. Todėl organizacinis darbas yra įmanomas esant ir negausiam skaičiui.

Kitos vietovės, kaip Londonas, Kingstonas, Ottava, būdamos neskaitylingos studentų skaičiumi, nepajėgė iki šiol efektingiau pasirodyti kaip organizuoti vienetai. Tačiau ir tie du studentijos centrai yra skirtingi savo organizacine struktūra bei veikimo būdais.

Toronto skyrių sudaro vien tik Toronto u-tė studijuojantys studentai, o alumnai yra tik bičiuliai bei rėmėjai be sprendžiamos jėgos organizaciniuose reikaluose.

Montrealio skyrius irgi yra sudarytas iš Montrealio u-tuose studijuojančio jaunimo, bet be valdybos sudarymo ir gal vieno įvykusio susirinkimo nieko daugiau nepasireiškė. Tačiau jie visi priklauso Montrealio Akademiniui Sambūriui, įeiną į jo valdybą ir yra vieni iš veikliausių sambūrio narių. (Sambūrio sudaro studijavęs, studijuojas, baigęs studijas jaunimas ir jų draugai bei bičiuliai).

Priklausymas prie A. S. studentams atneša visokeriopą naudą, nes jis būdamas gausus narių skaičiumi ir turėdamas savo tarpe stiprių intelektualinių pajėgų, kaip dr. H. Nagys, dr. Ralys, Veselka ir kit., sugeba efektingai pasireikšti.

Pirmoje vietoje reikia pažymėti jų pajėgumą sukelti lėšas ne tik studijuojantiems nariams, bet ir rašytojams. (500 dol. literatūros premija, atitekusį J. Aisčiui). Paskaitos, vakarai ir susirinkimai būna turiningai paruošti ir juose esama jauki akademiška nuotaika pritraukia daug pašaliečių.

Toronto skyriaus veikla skiriasi nuo Montrealio. Čia dau-

giau rūpinamasi studentiškomis problemomis — s-gos sustiprinimas, skyriaus veiklos pagyvinimas, studentiškoji spauda, propagavimas studijų reikšmės ir t.t. Be to, yra ruošiami initium, finis semestrai, šokių vakarai, paskaitos lietuviybės išlaikymo ir asmenybės ugdymo klausimais.

Ideologinė diferenciacija yra įgavusi specifinį charakterį ne tiek pačiame susiskirstyme kiek veikimo būduose bei priešingų srovių sugyvenime. Tas specifiskumas yra būdingas vien tik kanadiečiams, nes nuošaliau stovintiems, turbūt, atrodo, jog nėra ryškesnės pasaulėžiūrinės diferencijos. Kaip jau įprasta manyti, ji lyg ir neegzistuoja be triukšmo, erzelio, priešingų srovių "komplimentavimosi" ne vien spaudos puslapiuose, susirinkimuose, bet ir pavienių asmenų pašnekėsiuose, — o Kanados studentijos tarpe to kol kas nepastebima.

Žymesnioji studentijos dalis yra įsijungusi į skautų organizaciją. Be to, Torontė ir Montrealyje veikia studentai ateitininkai, ir yra studentų, kurie dirba lietuvių bendruomenės organizacijoje, jų valdybose (Torontė) ... Tačiau šios veikimo sritys nieko bendro neturi su Studentų Sąjungos veikla, nes yra du visiškai skirtingi dalykai ir jų išskyrimas (ko iki šiol griežtai laikomasi) galima laikyti viena iš keletos organizacinių dorybių. Pasaulėžiūra daugiau ar mažiau yra asmeniškai reikalinga. Jei Jonas dėvi juodą, o Petras pilką elutę, jei Jonas sekmadienį eina į bažnyčią, o Petras meškerioti, tai argi galima smerkti Petrą nesekimu Jono pėdomis arba daryti žygių abiejų suvienodinimui. Taip pat yra su studentiškaisiais organizaciniais reikalais.

Sąjunga yra visų lietuvių studentų organizacija nežiūrint jų politinių bei religinių įsitikinimų, o ne koks srovinis sąjūdis. Nariai, suprasdami to momento svarbumą, asmeniškų reikalų ir tuo pačiu savo įsitikinimų nemaišo su studentiškaisiais. Nėra organizuojama užkulisuose vienos ar kitos pažiūros asmenų

grupės su tikslu vėliau turėti užtarėjų vienu ar kitu klausimu. Jei klausimas ar sumanymas yra tinkamas ir svarbus, visuomet atsiranda pritarėjų. Tik asmeniškoms užgaidoms bei tuščios garbės siekimams reikalinga aktyvų, savo nuomonės neturinčių, iš anksto išdresiruotų balsuotojų.

Norintieji skleisti savo ideologines pažiūras, gali jas propaguoti tam tikrose organizacijose. Pastangos pasukti sąjungos veiklą viena ar kita ideologine kryptimi būtų lyguėjimui į šventovę su purviniais batais. Rinkimų metu daugiau kreipiamas dėmesys į renkamojo pajėgumą atlikti uždedamoms pareigoms, o ne į jo pasaulėžiūrą ir "savo žmogaus" pravedimą.

Žiūrint iš organizacinio taško, asmuo dalyvaujantis kitose organizacijose yra net kartais vertesnis už niekur nepriklausantį ir nieko nieškančią. Jo organizacinė patirtis ir pastovesnė nuomonė gali sąjungai duoti daugiau naudos, žinoma, jei jis pajėgia būti besaliskiu.

Ir su pasididžiavimu galima teigti, kad toks bešališkumas ir politinio motyvo neįsivėrimas į sąjungos veiklą įgalina daug sklandžiau dirbti. Todėl susirinkimų, iškilų bei kitokių pobūvių metu vyrauja šeiminyska nuotaika, draugiškas nuosėrdumas ir vieningumas akademiškų reikalų sprendime.

Šį akademinio jaunimo sveiką bendradarbiavimą reikia laikyti nauju pasireiškimu ir atsakymu į ieškojimą sklandesnių būdų bendram darbui. Tremtis, kokia ji bebūtų, išmeta žmogų ne tik iš gimto krašto, bet ir iš pusiausvyros. Kaip istorija liudija, tremtinio didžioji tragedija yra gyvenimas praeities prisiminimais ir viltimi greitai grįžimu, berankiojant praeitojo gyvenimo šukes. Džiugu, kad jaunimas nesivelka į pasenusius, nudėvėtus politinius švarkus ir nesigriebia senų politikierių triukų, bet bando surasti būdus suartėti, o ne nutolti nuo viens kito, suprasti ir respektuoti kitų įsitikinimus, o ne bekompromisai reikalauti nusileidimo arba boikotuoti viešų pasitarimų iš pasitarimų salės ir pan.

Viens kito pažinimas ir tolerancija yra du, galbūt, svarbiau-

ANGLIJOS BĖDOS

(Atkelta iš 1 psl.)

vyriausybę. Ji skelbia, kad konservatoriai vedą kraštą prie bankroto. Be abejo, toks teigimas yra gerokai perdėtas, bet bendroji būklė nėra raminanti. Net ir valdžios sferose dėl tokios raidos rodoma susirūpinimo. Pasakytiniuoju laiku buvo plačiai pasklidę gandai, esą numatoma nuvertinti anglų pinigą. Dar visai neseniai britų izdo ministris Butleris tuos gandus griežčiausiai paneigė. Jis taip pat išsireiškė optimistiškai dėl gyvenamos mokėjimo balanso krizės. Pasak jo, didieji sunkumai jau esą nugalėti ir nuo dabar būklė vis gerėsianti. Ar taip bus, ar ne, sunku šiuo metu pasakyti. Ekonomistų nuomonės gerokai skiriasi.

Tačiau netenka abejoti, kad aukštoji ūkinė konjunktūra iššaukė kraštą tam tikrą infliacionistinį režimą. Dar palyginti neseniai Didžiojoje Britanijoje buvo panaikintas kai kurių prekių racionavimas, ir dabar žmonės gali pirkti, ko tiktai nori. Paklausa krašte smarkiai kyla, tokiomis aplinkybėmis didėja prekių įvežimas iš užsienio. Be to, pramonė lengvai prekes gali parduoti pačiame krašte, todėl ji mažiau suinteresuota išvežimu į užsienį.

Tenka dar atkreipti dėmesį į vieną aplinkybę. Per šiuos metus Didž. Britanijoje vyko keli didžiuliai streikai, kurių išdavoje darbininkams buvo pakelti atly-

si bendrųjų organizacijų sklandaus veikimo faktoriai, kurie ir Kanados Lietuvių Studentų Sąjungoje vaidina didelį vaidmenį. Reikia tikėtis, kad didėjant studentų skaičiui ir plečiantis Sąjungos veikimo riboms, darbas bus varomas ta pačia linkme.

P A D Ė K A

Reiškiamame nuosėrdžia padėką LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS leidėjui p. J. Kapočiui, įvertinusiui studentiškos veiklos sunkumus ir nemokamai išspausdinusiui Lietuvių Studentų Santaros nario korteles.

Lietuvių Studentų Santaros Centro Valdyba

*

Lietuvių Enciklopedija bus prieinama ir studentams, kurie negali už ją šiuo metu užsimokėti. Atsižvelgdamas į medžiaginius studentų sunkumus ir lietuviško enciklopedinio leidinio jiems reikalingumą, LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJOS leidėjas p. J. Kapočius sutiko studentams siuntinėti LIET. ENCIKLOPEDIJOS išsinešančius toms kreditan, už kuriuos jie užsimokės, baigę studijas. Norį šią privilegiją pasinaudoti, studentai turės gauti akademinių organizacijų rekomendacijas. Suinteresuotieji studentai kviečiami rašyti Liet. Enciklopedijai, 265 — C — St., So. Boston, Mass.

NEUŽMIRSKIMĖ

Dar Europoje yra pasilikusių mūsų vargstančių tautiečių — mūsų pareiga jiems padėti. Tad nusiųskime jiems bent po ryšulįkų maisto.

Lietuvių bendrovė, OVERSEAS CARGO CO., 2737 W. 43 St., Chicago 32, Ill., siunčia maisto siuntinius į visus Europos kraštus su pilna garantija. Pristatymas labai greitas, nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių.

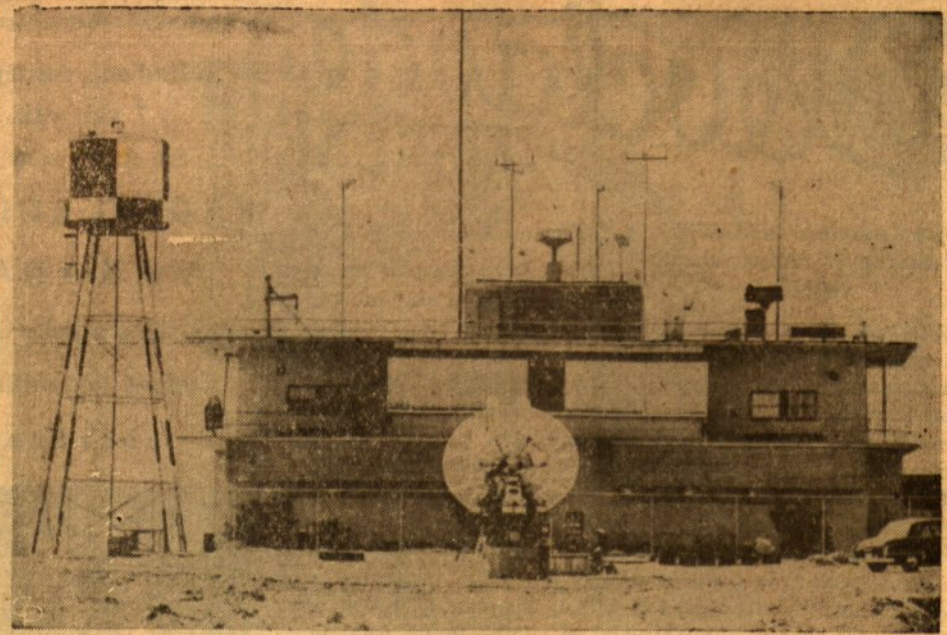
Prašykite mus siuntinių sąrašo. (38)

Mielam bičiuliui Alfonsui Telyčeniui ir jo šeimai,

ONAI TELYČENIENEI mirus,

gilia užuojautą reiškiu.

Leonas Briedis,
Los Angeles, California

Atominės Energijos Komisija pranešė, kad ji turinti šią slaptą stotį, kuri registruoja visus atominių bombų veikimo reiškinius.

ginimai. Bet visoje eilėje pramonės, transporto ir prekybos sričių uždarbiai buvo pakelti ir geruoju. Ryšium su tuo žmonės turi daugiau pinigų ir gali daugiau pirkti prekių. Tada padidino paklausą vidaus rinkoje.

Šių metų pradžioje vyriausybė dviem atvejais padidino diskontą, kad tuo būdu pabrangintų pinigus ir sumažintų kredito pareikalavimą. Lygiu būdu valdžia skatina didinti prekių išvežimą užsienin. Tuo atžvilgiu dabar stovima prieš panašias problemas, kaip tuojau po karo, kuomet eksportas vaidino britams pirmąjį vaidmenį. Vyriausybė visomis priemonėmis stengiasi išlyginti mokėjimų balansą ir tuo būdu sustabdyti brangios svetimos valiutos išplaukimą užsienin.

Kaip matome, aukšta ūkinė konjunktūra turi savo gerąsias puses, bet antroji medalio pusė sukelia nemenkų rūpesčių. Netenka abejoti, kad esamieji sunkumai bus žymiai lengviau pašalinti ne kaip tuo atveju, jeigu valdžia tęktų stovėti prieš kitą uždavinį: nedarbą. Šiandien tos problemos Didžiojoje Britanijoje nėra. Priešingai, kaip sakėme, ten trūksta darbininkų.

SIŪLOMA TAUTŲ LAISVĖS PETICIJA SU MILIJONAIŠ PARAŠŲ

1955 metų rugsėjo 4 dieną Kanados lietuviai, švėsdami Trečiąją Kanados Lietuvių Dieną ir minėdami 50-ties metų lietuvių įsikūrimo Kanadoje sukaktuves, suvažiavę iš visų krašto vietų į Montrealį, masiniame susirinkime, kurį kanadiečiai vadina Lietuvių Kongresu, Plateau salėje, rado reikalingą konstatuoti:

1. kad W. Wilsono iškeltieji 14 punktų yra aktualūs ir šiaandien;

2. kad Atlanto Chartos principai užmiršti, tačiau tikrai jų įgyvendinimas laidotų pastovią taiką;

3. kad JAV prezidento D. Eisenhowerio š. m. Genevos konferencijoje iškeltieji visuotinei taikai įgyvendinti principai yra priemonė išvengti karui ir sudaryti žmonijos gerbūviui sąlygas. Tačiau Sovietų Rusija visa tai pakartitinaai yra atmetusi ir savo agresijos aktais visas tas laisvės deklaracijas daug kartų sulaužiusi. To pasekmėje ir mūsų tėvynės Lietuvos bei kitų pavergtų tautų okupacija tebetęsiama — neįsiekiant realių priemonių tas neteisėtos ir skriaudaus išskelti tarptautiniu mastu Jungtinėse Tautose ir kitose tarptautinėse institucijose.

Masinis Kanados lietuvių suvažiavimas (Kongresas) šiuo kreipiasi į visas Sovietų pavergtas tautas ir į tautų laisvę, humaniškumą, žmogaus ir piliečio teises gerbiančiąją žmoniją, kad viso demokratinio pasaulio mastu būtų keliamas suminėtiųjų principų bei dėsnių įgyvendinimas. Tuo tikslu suvažiavimas (Kongresas) siūlo sudaryti Tautų Laisvės Peticiją, po kurią pasirašytų visi žmonės, pritarimą principų realizavimui. Peticiją, su milijonais parašų, turėtų būti įteikta Jungtinėms Tautoms ir demokratinį kraštų institucijoms.

Norinčių į Ameriką atvažiuoti, kuriems reikia parūpinti garantijas

BRIUŽYS, Antanas, gim. 1908. 2. 9., Gaurėje, Lietuvoje; fabriko darbininkas. Suderstapel, Kr. Schleawig, Germany. a. Briužienė-Endriukaitė, Marcelė, gim. 1914. 9. 5., Valiuose, b. Ednriukaitė, Vanda, gim. 1944. 8. 31., Pašėsuvių, Lietuvoje.

Klimavičius, Bronius Stasys, gim. 1914. 11. 27., Tytuvėnuose, Lietuvoje; geležinkelietis. Rue Galili C 6, Selessin (Liege), Belgium. a. Klimavičienė, Irena Gertruda, gim. 1923. 12. 13., Klaipėdoje, Lietuvoje; tekstilės darbininkė. b. Klimavičius, Eduardas S., gim. 1945. 3. 26., Heilysendorf, Vokietijoje. c. Klimavičius, Antanas B., gim. 1947. 1. 20., Margburg, Vokietijoje. d. Klimavičius, Birutė R., gim. 1950. 1. 10., Hensies, Belgijoje. e. Klimavičius, Danutė K., gim. 1951. 1. 25., Tilleur, Belgijoje. f. Kli-

mavičius, Verutė J., gim. 1954. 1. 25., Ougree, Belgijoje. g. Klimavičius, Brigita L., gim. 1955. 6. 11., Ougree, Belgijoje. Kučinskas, Leonas, gim. 1917. 5. 22., Jušaičiuose, Lietuvoje; dirbs fabrike ar batų dirbtuvėje. 12 Erabelstr., Winterslag/L., Belgium. a. Kučinskas, Meta, gim. 1909. 9. 7., Traksėdžiūose, Lietuvoje. b. Kučinskas, Bronius, gim. 1938. 4. 17., Traksėdžiūose, Lietuvoje. c. Kučinskas, Helmutas, gim. 1943. 3. 17., Traksėdžiūose, Lietuvoje. d. Kučinskas, Ona, gim. 1944. 4. 5., Barškiuose, Lietuvoje. e. Kučinskas, Pranas, gim. 1947. 2. 28., Vokietijoje. f. Kučinskas, Herbertas, gim. 1948. 10. 25., Winterlag, Belgijoje. g. Kučinskas, Erika, gim. 1955. 9. 2., Winterslag, Belgijoje.

Mačys, Stasys, gim. 1908. 3. 30., Vilniuje, Lietuvoje; dirbs ūkio darbus, mūrininkas. 23a, Rue de Centre, Ferme Schoenen, Moselle, France. a. Mačys, Marija, gim. 1921. 7. 15. b. Mačys, Stasys Jonas, gim. Karlsruhe, Vokietijoje, 1946 m. c. Mačys, Irena, gim. Sindelfingen, Vokietijoje, 1947 m.

Mickys, Matas, gim. 1923. 10. 24., Rageljuose, Lietuvoje; dirbs bet kurį darbą. 20 Bosrandstr., Waterschei/L., Belgium. a. Mickys, Elena, gim. 1922. 3. 2., Stakliškėse, Lietuvoje. b. Mickys, Algirdas, gim. 1947. 9. 25., Waterschei, Belgijoje. c. Mickys, Stasė, gim. 1949. 6. 1., Genk, Belgijoje. d. Mickys, Aldona, gim. 1954. 11. 13., Waterschei, Belgijoje.

Visockas, Stasys, gim. 1924. 7. 1., Aukštadvaryje, Lietuvoje; šaltkalvis. 1, rue de la Fonderie, Mulhouse (Haut-Rhin) France.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

JOSEPH W. KOVACH

COUNCILMAN

28 RAJONAS

JIS TURI PATYRIMĄ IR GERUS DAVINIUS

GREETINGS and BEST WISHES To Our Friends and Patrons

LOUISVILLE TITLE INSURANCE COMPANY

Standard Building

Main 1-2075

Greetings and Best Wishes to Our Friends & Patrons

MEIRING MILLINERY

WE CARRY THE LATEST STYLE HATS

5724 Lorain Ave.

ME 1-2773

Pirė 14 metų, kada Japonija puolė JAV, jie pasidarė priešai. Dabar vėl draugai. Tai buvęs JAV ambasadorius Japonijoje (kairėje) ir Japonijos užsienio reikalų ministris šigemitsu.